

Spis treści:

Wprowadzenie do praktycznej wiedzy o języku polskim
Historia literatury polskiej: pozytywizm 1
Historia literatury polskiej: pozytywizm 2
Historia literatury polskiej: Młoda Polska 1
Historia literatury polskiej: Młoda Polska 2
Genologia literacka
Analiza i interpretacja dzieła literackiego
Składnia współczesnego języka polskiego 1
Składnia współczesnego języka polskiego 2
Warsztat kreatywnego pisania 2
Kreacja językowa reklamy współczesnej 1
Kreacja językowa reklamy współczesnej 2
Self-publishing i promocja tekstów w sieci
Adjustacja i korekta tekstu
Dydaktyka języka polskiego w szkole podstawowej 1
Praktyka zawodowa nauczycielska śródroczna 1
Analiza i interpretacja ikonicznych tekstów kultury w szkole
Pierwsza pomoc

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia		
Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Wprowadzenie do praktycznej wiedzy o języku polskim
Nazwa w języku angielskim:		Introduction to Practical Knowledge of the Polish language
Język wykładowy:	polski	
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:		filologia polska
Jednostka realizująca:	Wydział Nauk Humanistycznych	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):		obowiązkowy
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia, jednolitych magisterskich):		pierwszego stopnia
Rok studiów:	drugi	
Semestr:		czwarty
Liczba punktów ECTS:	1	
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		dr Agnieszka Kijak-Mantas
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		dr Agnieszka Kijak-Mantas, dr hab. Beata Żywicka, prof. dr hab. Aleksander Kiklewicz
Założenia i cele przedmiotu:		Przedmiot wprowadza studenta w problematykę współczesnej polszczyzny: jej odmiany i style, gatunki mowy.
Symbol efektu	Efekty uczenia się	Symbol efektu kierunkowego
	WIEDZA Student zna i rozumie:	
W_01	Student zna cechy języka polskiego z zakresu gramatyki języka polskiego	K_W01 K_W04
W_02	Student wykazuje się znajomością kultury polskiej w zakresie koniecznym do poprawnego posługiwania się językiem polskim	K_W03 K_W06
W_03	Student wyróżnia i charakteryzuje różne odmiany polszczyzny (stylowe, środowiskowe oraz regionalne)	K_W03 K_W04
W_04	Student zna podstawowe sposoby wzbogacania języka (neologizmy, zapożyczenia, związki frazeologiczne)	K_W03 K_W04
Symbol efektu	UMIEJĘTNOŚCI Student potrafi:	Symbol efektu kierunkowego

U_01	Student potrafi analizować tekst i rozpoznawać w nim zjawiska językowe. Umie przekształcać tekst i wykonywać na nim określone działania	K_U03 K_U07
U_02	Student potrafi łączyć poszczególne obszary wiedzy o języku w spójny system podporządkowany funkcjom komunikacyjnym	K_U07 K_U06
U_03	Student potrafi funkcjonalnie posługiwać się podstawowymi pojęciami i terminami z zakresu praktycznej wiedzy o języku polskim	K_U07 K_U06
Symbol efektu	KOMPETENCJE SPOŁECZNE Student jest gotów do:	Symbol efektu kierunkowego
K_01	Student potrafi posługiwać się różnymi odmianami polszczyzny i środkami komunikacyjnymi dostosowanymi do sytuacji i odbiorcy	K_K04 K_K06 K_K05
K_02	Student ma świadomość znaczenia języka jako dobra kultury polskiej w kulturze europejskiej i światowej; jest świadom odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa europejskiego	K_K02 K_K05
K_03	Student przyjmuje refleksyjną postawę wobec języka, komunikacji oraz zmian zachodzących współcześnie w obu tych obszarach, a także własnych kompetencji językowych.	K_K04 K_K06

Forma i typy zajęć:	wykład
----------------------------	--------

Wymagania wstępne i dodatkowe:

Wiedza z zakresu przedmiotów gramatycznych prowadzonych w poprzedzających semestrach
--

Treści modułu kształcenia:

1. Język jako system, funkcje języka, tekstu i wypowiedzi. 2. Wybrane zagadnienia szczegółowe z zakresu funkcjonowania współczesnej polszczyzny w aspekcie gramatycznym. 3. Sposoby wzbogacania współczesnej leksyki polskiej – neologizmy i zapożyczenia. 4. Frazeologizmy. Poprawność frazeologiczna. 5. Regionalne, środowiskowe i stylowe odmiany polszczyzny. 6. Mody językowe (wyrazy modne, skrótowce itp.). 7. Polska grzeczność językowa.
--

Literatura podstawowa:

1. Jadacka H., <i>Kultura języka polskiego. Fleksja, słowotwórstwo, składnia</i>, Warszawa 2005 2. Markowski A., <i>Kultura języka polskiego. Teoria. Zagadnienia leksykalne</i>, Warszawa 2005. 3. Nagórko A., <i>Zarys gramatyki polskiej</i>, Warszawa 1996 (lub wydania rozszerzone, Warszawa 1998, 2010) 4. <i>Nowe formy i normy, czyli poprawna polszczyzna w praktyce</i>, Warszawa 2009. 5. Wierzbiccy A. i P., <i>Praktyczna stylistyka</i>, Warszawa 1970. 6. <i>Współczesny język polski</i>, praca zbiorowa pod red. nauk. Jerzego Bartmińskiego, Lublin 2001.

Literatura dodatkowa:

1. Bańko M., Zygmunt A., *Czułe słowa. Słownik afektonimów*, Warszawa 2010.
2. „Conversatoria Linguistica”, T.1-6, Rocznik (2007 roku).
3. Czarnecka A., Podracki J., *Słownik. Skróty i skrótowce*, Warszawa 1995.
4. Grabias S., *Język w zachowaniach społecznych*, Lublin 2003.
5. Kijak A., *Leksyka i frazeologia socjolektu biegaczy nieprofesjonalnych*, Siedlce 2022.
6. Marcjanik M., *Grzeczność w komunikacji językowej*, Warszawa 2008.
7. *Moda jako problem lingwistyczny*, praca zbiorowa pod red. nauk. Krystyny Wojtczuk, Siedlce 2002.
8. Ożóg K., *Polszczyzna przełomu XX i XXI wieku. Wybrane zagadnienia*, Rzeszów 2001.
9. *Polszczyzna trzech pokoleń. Podobieństwa i różnice*, praca zbiorowa pod red. nauk. Krystyny Wojtczuk, Małgorzaty Jasińskiej, Siedlce 2011.
10. *Rejestr emocjonalny języka*, praca zbiorowa pod red. Krystyny Wojtczuk, Violetty Machnickiej, Siedlce 2009.
11. Stomma L., *Słownik polskich wyzwisk, inwektyw i określeń pejoratywnych*, Warszawa 2000.

Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:

Wykład z prezentacją multimedialną

Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiąganym przez studenta:

Symbol efektu	Metody weryfikacji efektów uczenia się
W_01, W_02, W_03, W_04	Efekty z wiedzy będą sprawdzane podczas testu pisemnego obejmującego wiadomości z zakresu zajęć oraz literatury przedmiotu
U_01, U_02, U_03	Wszystkie wymienione efekty z umiejętności będą weryfikowane podczas elementów konwersatorium.
K_01, K_02, K_03	Efekty z umiejętności społecznych będą weryfikowane podczas dyskusji i rozmów, zaangażowania w zajęcia i obecności

Forma i warunki zaliczenia:

Test pisemny

Przedział punktacji i oceny:

0-50 - ocena 2,0

51-60 - ocena 3,0

61-70 - ocena 3,5

71-80 - ocena 4,0

81-90 - ocena 4,5

91-100 - ocena 5,0

Bilans punktów ECTS:

Studia stacjonarne

Aktywność	Obciążenie studenta
Udział w wykładach	15 godzin

Konsultacje	1 godzina
Samodzielne przygotowanie się do zajęć	9 godzin
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	25 godzin
Punkty ECTS za przedmiot	1 ECTS

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia

Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Historia literatury polskiej: pozytywizm 1
Nazwa w języku angielskim:	History of Polish Literature: Positivism 1	
Język wykładowy:	polski	
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:		filologia polska
Jednostka realizująca:	Wydział Nauk Humanistycznych	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):		obowiązkowy
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia, jednolitych magisterskich):		pierwszego stopnia
Rok studiów:	drugi	
Semestr:	czwarty	
Liczba punktów ECTS:	1	
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		dr hab. Sławomir Sobieraj
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		dr hab. Sławomir Sobieraj
Założenia i cele przedmiotu:		1. Nabycie przez studenta wiedzy o wybranych zagadnieniach literatury polskiej okresu pozytywizmu w kontekstach kulturowych i historycznych, terminologii w zakresie nazewnictwa zjawisk literackich epoki oraz problemach procesu historycznoliterackiego i jego cywilizacyjnych uwarunkowaniach. 2. Opanowanie umiejętności stosowania pojęć i paradygmatów badawczych oraz rozwiązywania problemów dotyczących literatury pozytywizmu, opisywania i interpretacji różnych gatunków literackich przy zastosowaniu specjalistycznej terminologii, wyszukiwania i prezentacji wiedzy. 3. Nabycie gotowości do podnoszenia poziomu wiedzy i umiejętności interpretacyjnych w zakresie literaturoznawstwa polskiego.
Symbol efektu	Efekty uczenia się	Symbol efektu kierunkowego
	WIEDZA Student zna i rozumie:	
W_01	wybrane zagadnienia, główne trendy, tematy, problemy literatury polskiej okresu pozytywizmu w odniesieniu do przemian filozoficzno-	K_W07,

	kulturowych w Europie i kontekstów historycznych epoki,	K_W08
W_02	terminologię w zakresie nazewnictwa zjawisk literackich okresu pozytywizmu oraz sposobów ich interpretacji,	K_W03
W_03	problemy procesu historycznoliterackiego i jego cywilizacyjnych uwarunkowań oraz kwestie powiązań wiedzy literaturoznawczej z kulturą, szczególnie w epoce pozytywizmu.	K_W12
Symbol efektu	UMIEJĘTNOŚCI Student potrafi:	Symbol efektu kierunkowego
U_01	stosować pojęcia i paradygmaty badawcze oraz rozwiązywać problemy dotyczące literatury pozytywizmu,	K_U02
U_02	odróżniać, opisywać, interpretować różne gatunki literackie, stosować specjalistyczną terminologię dotyczącą opisu literatury pozytywistycznej,	K_U04
U_03	wyszukiwać, interpretować, analizować, wykorzystywać oraz prezentować wiedzę o zjawiskach literackich pozytywizmu.	K_U08
Symbol efektu	KOMPETENCJE SPOŁECZNE Student jest gotów do:	Symbol efektu kierunkowego
K_01	podnoszenia poziomu swojej wiedzy w zakresie literatury pozytywistycznej, dokształcania i rozwoju osobistego.	K_K04
Forma i typy zajęć:		wykład
Wymagania wstępne i dodatkowe:		
1. Podstawowe wiadomości z zakresu historii Polski w XIX wieku. 2. Wiedza na temat epok wcześniejszych: staropolskiej i oświecenia, romantyzmu, autorów i najważniejszych utworów tych epok w Polsce.		
Treści modułu kształcenia:		
1. Co to jest pozytywizm? Uwarunkowania społeczno-polityczne i kulturowe epoki. 2. Filozofia pozytywizmu. Główni przedstawiciele. 3. Krótkie formy prozatorskie. Zróżnicowanie genologiczne. Między dokumentem a literaturą piękną. 4. Realizm i powieść tendencyjna. 5. Historyzm w prozie II połowy XIX wieku. 6. Aleksander Świętochowski jako publicysta i pisarz. 7. Naturalizm we Francji i w Polsce. 8. Dramaturgia okresu pozytywizmu.		

Literatura podstawowa:

Teksty literackie:

1. Felicjan Faleński, *Wybór utworów*, oprac. Maria Grzędzielska, Wrocław 1971, BN I-202, tu: *Meandry*.
2. Adam Asnyk, *Poezje*, wstęp Stefan Lichański, Warszawa 1974, „Biblioteka Poezji i Prozy”, tu: m.in. *Sonety nad głębiami*.
3. Maria Konopnicka, *Poezje*, oprac. Alina Brodzka, Warszawa 1963 (*Rota; Bądź silny!; Nie płaczcie, smutni; Kołysz mi się, kołysz; A czemuż wy, chłodne rosy; A jak poszedł król na wojnę*; zbiór: *Italia*).
4. Eliza Orzeszkowa, *Pisma zebrane*, red. Julian Krzyżanowski, Warszawa 1947-1952, t. 21-23: *Nad Niemnem*.
5. Eliza Orzeszkowa, *Marta*, Warszawa 1973.
6. Bolesław Prus, *Lalka*, oprac. Józef Bachórz, Wrocław, 1991, BN I-262.
7. Maria Konopnicka, *Nowele*, oprac. Alina Brodzka, Warszawa 1962, t. 1: *Martwa natura, Banasiowa, Nasza szkapa*, t. 2: *Obrazki więzienne*.
8. Henryk Sienkiewicz, *Wybór nowel i opowiadań*, oprac. Tadeusz Bujnicki, Wrocław 1992, BN I-231, tu: *Latarnik, Sachem, Za chlebem, Janko Muzykant* lub inne).
9. Bolesław Prus, *Opowiadania i nowele*, oprac. Tadeusz Źabski, Wrocław 1996, BN I-291, tu: *Milknące głosy, Omyłka, Z legend dawnego Egiptu, Kamizelka*.
10. Aleksander Świętochowski, *Nowele i opowiadania*, oprac. Samuel Sandler, Wrocław 1965, BN I-185, tu: *Sam w sobie, Klub szachistów, Chawa Rubin, Damian Capenko*.

Opracowania

1. Henryk Markiewicz, *Literatura pozytywizmu*, Warszawa 1986.
2. *Programy i dyskusje literackie okresu pozytywizmu*, oprac. Janina Kulczycka-Saloni, Wrocław 1985, BN, S. I, nr 249.
3. Henryk Markiewicz, *Dialektyka pozytywizmu*, w tegoż: *Nowe przekroje i zbliżenia*, Warszawa 1974.
4. *Literatura i sztuka drugiej połowy XIX wieku. Światopoglądy – postawy – tradycje*, red. Barbara Bobrowska, Stanisław Fita, Jakub A. Malik, Lublin 2004.

Literatura dodatkowa:

Teksty literackie:

1. Michał Bałucki, *Grube ryby, Dom otwarty*, oprac. Tomasz Weiss, Wrocław 1981, BN I-236.
2. Józef Bliziński, *Pan Damazy*, oprac. Janina Gorbaczowska, Wrocław 1957, BN I-138.
3. Henryk Sienkiewicz, *Pisma wybrane*, Warszawa 1976-1978, t. 5-6: *Ogniem i mieczem*; t. 7-9: *Potop*; t. 10: *Pan Wołodyjowski*; t. 14: *Krzyżacy*.
4. Henryk Sienkiewicz, *Pisma wybrane*, Warszawa 1976-1978, tu: t. 4: *Listy z podróży do Ameryki*,

(wybór); t. 11: *Bez dogmatu*; t. 13: *Quo vadis*.

5. Bolesław Prus, *Placówka*, oprac. Tadeusz Żabski, Wrocław 1991, BN I-251.
6. Bolesław Prus, *Kroniki*, oprac. Stanisław Fita, Warszawa, 1987, (wybór).
7. Bolesław Prus: *Wybór pism*. Wydanie w dziesięciu tomach, wybór Maria Dąbrowska, Warszawa 1966, tu: t. 7-8: *Emancypantki*; t. 9-10: *Faraon*.
8. Adolf Dygasiński, As, *Gody życia*, posłowie Danuta Brzozowska, Warszawa 1974, „Biblioteka Klasyki

Opracowania:

1. *Naturalizm*, wybór i oprac. Danuta Knysz-Tomaszewska, Janina Kulczycka-Saloni, Warszawa 1996.
2. Tadeusz Bujnicki, *Z teoretycznych problemów powieści historycznej*, w: *Trylogia Sienkiewicza na tle polskiej powieści historycznej*, Wrocław 1973, *Ewolucja powieści historycznej (do „Trylogii”)*, w tegoż: *Sienkiewicz i historia*, Warszawa 1981.
3. *Małe prozy Orzeszkowej i Konopnickiej*, red. Iwona Wiśniewska, Beata K. Obsulewicz, Lublin 2010;
4. Anna Sobiecka, *Michał Bałucki i teatr. Wybrane problemy i aspekty*, Słupsk 2006;
5. Barczyński Jerzy, *Rola dyskursu i narracji*, w tegoż: *Narracja i tendencja. O powieściach tendencyjnych Elizy Orzeszkowej*, Wrocław 1976.
6. Ewa Paczoska, *Wstęp* do: Aleksander Świętochowski, *Dumania pesymisty*, oprac. Ewa Paczoska, Warszawa 2002, s. 5-32.
7. Beata Walęciuk-Dejneka, *Więźniarki – portret zbiorowy warszawskich kryminalistek w „Za kratą” Marii Konopnickiej*, w: *Literatura i prawo – związki i relacje*, red. B. Walęciuk-Dejneka, Siedlce 2023, s.113-127.
8. Maciej Gloger, *Pozytywizm: między nowoczesnością a modernizmem*, „Pamiętnik Literacki” 2007, z. 1.

Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:

Wykład informacyjny i konwersatoryjny, wspomagany technikami multimedialnymi (prezentacje).

Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:

Symbol efektu	Metody weryfikacji efektów uczenia się
W_01, W_02, W_03	Wszystkie wymienione efekty z wiedzy będą weryfikowane podczas kolokwium zaliczeniowego.
U_01, U_02, U_03	Wszystkie wymienione efekty z umiejętności będą weryfikowane podczas kolokwium zaliczeniowego, częściowo podczas elementów konwersatorium.
K_01	Efekt z kompetencji społecznych zostanie sprawdzony w trakcie kolokwium zaliczeniowego oraz rozmów ze studentami w ramach elementów konwersatorium.

Forma i warunki zaliczenia:

1. Obecność na wykładach.

2. Uzyskanie pozytywnej oceny z kolokwium zaliczeniowego.

Punktacja i oceny (w ujęciu procentowym): 0-50 pkt – niedostateczny, 51-60 – dostateczny, 61-70 – dostateczny plus, 71-80 – dobry, 81-90 – dobry plus, 91-100 – bardzo dobry.

Bilans punktów ECTS:

Studia stacjonarne

Aktywność	Obciążenie studenta
Udział w wykładach	15 godzin
Udział w konsultacjach	1 godzina
Przygotowanie do zajęć i kolokwium	9 godzin
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	25 godzin
Punkty ECTS za przedmiot	1 ECTS

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia

Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Historia literatury polskiej: pozytywizm 2
Nazwa w języku angielskim:	History of Polish Literature: Positivism 2	
Język wykładowy:	polski	
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:		filologia polska
Jednostka realizująca:	Wydział Nauk Humanistycznych	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):		obowiązkowy
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia, jednolitych magisterskich):		pierwszego stopnia
Rok studiów:	drugi	
Semestr:	czwarty	
Liczba punktów ECTS:	3	
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		dr hab. Beata Walęciuk-Dejneka
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		dr hab. Beata Walęciuk-Dejneka, mgr Barbara Bandzarewicz
Założenia i cele przedmiotu:		1. Nabycie przez studenta wiedzy o sposobach analizy i komentowania tekstów literackich w obrębie wybranych literaturoznawczych tradycji, przyjętych w literaturoznawstwie polskim, metodach interpretacji tekstów i zjawisk literackich pozytywizmu w aspekcie literaturoznawczym oraz wykorzystywaniu zdobytej wiedzy na kierunku studiów w pracy badawczej i zawodowej w sposób etyczny. 2. Opanowanie umiejętności w zakresie: przeprowadzenia kontekstowej analizy i interpretacji tekstu z zastosowaniem wybranych metod literaturoznawczych i odpowiedniej terminologii, przygotowania wystąpień ustnych i prac pisemnych na temat literatury pozytywizmu, udziału w dyskusji, prezentowania własnych opinii oraz opracowania danych bibliograficznych. 3. Nabycie gotowości do otwartości na odmienność kulturową, określania własnych zainteresowań, formułowania pogłębionej samooceny, krytycznego myślenia i rozwiązywania problemów związanych z interpretacją literatury polskiej, odnosząc się ze znawstwem i szacunkiem do kulturowego dziedzictwa narodowego.

Symbol efektu	Efekty uczenia się	Symbol efektu kierunkowego
	WIEDZA Student zna i rozumie:	
W_01	sposoby analizy, komentowania tekstów literackich w obrębie wybranych literaturoznawczych tradycji, teorii i szkół badawczych oraz najnowszych ujęć metodologicznych charakterystycznych dla współczesnych nauk humanistycznych,	K_W06
W_02	metody analizy i interpretacji tekstów i zjawisk literackich pozytywizmu w aspekcie literaturoznawczym, terminologię związaną z badaniami nad piśmiennictwem tej epoki,	K_W09, K_U03
W_03	kwestie wykorzystywania zdobytej wiedzy na kierunku studiów w pracy badawczej i zawodowej w sposób etyczny oraz potrzebę jej interdyscyplinarnego poszerzania.	K_W11
Symbol efektu	UMIEJĘTNOŚCI Student potrafi:	Symbol efektu kierunkowego
U_01	przeprowadzić analizę i interpretację tekstu z zastosowaniem wybranych metod literaturoznawczych, uwzględniając przy tym kontekst językowy, społeczny i kulturowy, przygotować wystąpienia ustne i prace pisemne na temat literatury pozytywizmu,	K_U03, K_U06, K_U07
U_02	brać udział w dyskusji – prezentować i oceniać różne opinie oraz stanowiska w zakresie tematycznym, dotyczącym polskiej literatury pozytywistycznej i literaturoznawstwa dotyczącego tego okresu,	K_U05
U_03	odróżniać, opisywać, interpretować różne gatunki i rodzaje literackie epoki pozytywizmu, stosować specjalistyczną terminologię dotyczącą opisu tej literatury oraz gromadzić i opracowywać dane bibliograficzne, które odnoszą się do określonego problemu badawczego.	K_U04
Symbol efektu	KOMPETENCJE SPOŁECZNE Student jest gotów do:	Symbol efektu kierunkowego
K_K01	otwartości na odmienność kulturową, określania własnych zainteresowań, formułowania pogłębionej samooceny, krytycznego myślenia i rozwiązywania problemów związanych z interpretacją problemów literatury polskiej, odnosząc się ze znanstwem i szacunkiem do kulturowego dziedzictwa narodowego.	K_K02
Forma i typy zajęć:		ćwiczenia audytoryjne
Wymagania wstępne i dodatkowe:		
Podstawowe wiadomości z zakresu historii Polski w XIX wieku. Wiedza na temat epok wcześniejszych: staropolskiej i oświecenia, romantyzmu, autorów i najważniejszych utworów tych epok w Polsce.		

Treści modułu kształcenia:

1. *Marta* Elizy Orzeszkowej jako przykład powieści tendencyjnej
2. „Strategia mimikry” w twórczości pozytywistek – Maria Konopnicka, *Panna Florentyna*
3. *Cham* Elizy Orzeszkowej – powieść realistyczna. Psychologizm powieściowy i bowaryzm.
4. Dzieje recepcji *Lalki*.
5. Parabola w literaturze pozytywizmu: Bolesław Prus, *Cienie*.
6. Nowelistyka Aleksandra Świętochowskiego: *Karl Krug*, *Chawa Rubin*, *Sam w sobie*. Kwestia emancypacji mniejszości narodowych.
7. *Niewola tatarska* jako próbka pisarstwa historycznego Henryka Sienkiewicza
8. W kręgu naturalizmu Flaubertowskiego: Antoni Sygietyński, *Na skałach Calvados*
9. Naturalizm Adolfa Dygasińskiego: *Zając*. Konteksty kulturowe.
10. Dramat mieszczański – Michał Bałucki, *Grube ryby*. Typy komizmu
11. Poezja Felicjana Faleńskiego - *Meandry*. Cykliczność. Solipsyzm.
12. Eliza Orzeszkowa w poszukiwaniu metafizyki: *Ad astra*. Agnostycyzm.
13. Wiersze Adama Asnyka – idee i tematy.
14. Różnorodność tematyczna i gatunkowa poezji Marii Konopnickiej. Tonacja „wysoka”, wiersze ludowe i wrażenia z podróży w poezji.

Literatura podstawowa:

Teksty literackie:

1. Maria Konopnicka, *Panna Florentyna*, w: *Dzieła zebrane*, red. Alina Brodzka, Warszawa 1974, t. 3.
2. Eliza Orzeszkowa, *Cham*, Warszawa 1999;
3. Eliza Orzeszkowa, *Marta*, Warszawa 2005;
4. Eliza Orzeszkowa, *Pisma zebrane*, t. 35, red. Julian Krzyżanowski, Warszawa 1950; t. 35: *Ad astra*.
5. Michał Bałucki, *Grube ryby*, *Dom otwarty*, oprac. Tomasz Weiss, Wrocław 1981, BN I-236. Tu: *Grube ryby*.
6. Bolesław Prus, *Opowiadania i nowele*, oprac. Tadeusz Źabski, Wrocław 1996, BN I-291, tu: *Cienie*.
7. Bolesław Prus, *Lalka*, Warszawa 2011 lub *idem*, *Lalka*, oprac. Józef Bachórz, Wrocław, 1991, BN I-262.
8. Adolf Dygasiński, *As*, *Gody życia*, posłowie Danuta Brzozowska, Warszawa 1974, „Biblioteka Klasyki Polskiej i Obcej”, tu: *Zając*.
9. Henryk Sienkiewicz, *Niewola tatarska*, w: *Wybór nowel i opowiadań*, oprac. Tadeusz Bujnicki, Wrocław 1992, BN, S. I, nr 231.
10. Felicjan Faleński, *Wybór utworów*, oprac. Maria Grzędzińska, Wrocław 1971, BN I-202, tu: *Meandry*.
11. Aleksander Świętochowski, *Nowele i opowiadania*, oprac. Samuel Sandler, Wrocław 1965, BN I-185, tu: *Karl Krug*, *Chawa Rubin*, *Sam w sobie*.

12. Adam Asnyk, *Poezje wybrane*, Warszawa 1970;
13. Maria Konopnicka, *Poezje*, Warszawa 2004;
14. Antoni Sygietyński, *Na skałach Calvados*, Kraków 2003;

Opracowania:

1. Henryk Markiewicz, *Pozytywizm*, Warszawa 1999.
2. Grażyna Borkowska, *Pozytywiści i inni*, Warszawa 1996, "Mała Historia Literatury Polskiej".

Literatura dodatkowa:

Teksty literackie:

1. Bolesław Prus, *Wybór pism. Wydanie w dziesięciu tomach*, wybór Maria Dąbrowska, Warszawa 1966.
2. Eliza Orzeszkowa, *Pisma zebrane*, red. Julian Krzyżanowski, Warszawa 1947-1952, t. 1-52, tu: t. 9-10: *Meir Ezołowicz*; t. 14: *Dziurdziowie*.
3. Eliza Orzeszkowa, *Jędza*, Warszawa 1951;
4. Bolesław Prus, *Opowiadania i nowele*, oprac. Tadeusz Żabski, Wrocław 1996, BN I-291, tu: *Milknące głosy, Sen, Pleśń świata, Omyłka, Z legend dawnego Egiptu, Kamizelka*.
4. Bolesław Prus, *Placówka*, oprac. Tadeusz Żabski, Wrocław 1991, BN I-251.
5. Maria Konopnicka, *Tam, w moim kraju, w dalekiej stronie*, Warszawa 2022.

Opracowania:

1. Maria Żmigrodzka, *Strategia powieści tendencyjnej*, w: Orzeszkowa. *Młodość pozytywizmu*, Warszawa 1965.
2. Lena Magnone, *Córki Konopnickiej: strategia mimikry i jej symptom*, "Przegląd Humanistyczny" 2009, nr 2.
3. Grażyna Borkowska, *Wstęp do: Eliza Orzeszkowa, Cham*, Kraków 1998.
4. Józef Bachórz, *Wstęp do: Bolesław Prus, Lalka*, Wrocław 1991, BN, S. I, nr 262.
5. Jakub A. Malik, „*Lalka*”. *Historie z różnych światów*, Lublin 2005. Rozdział: *Universum „Lalki” albo szyfry i klucze do powieści*, s. 7-24.
6. Tadeusz Żabski, *Wstęp do: Bolesław Prus, Opowiadania i nowele*, Wrocław 1996, BN, S. I, nr 291.
7. Samuel Sandler, *Wstęp do: Aleksander Świętochowski, Nowele i opowiadania*, Wrocław 1965, BN S. I, nr 185.
8. Grażyna Borkowska, *Arystokratyczny liberalizm Aleksandra Świętochowskiego*, w: *Pozytywizm. Język epoki*, red. Grażyna Borkowska, Janusz Maciejewski, Warszawa 2001.
9. Tadeusz Bujnicki, *Sienkiewiczowski „pamiętnik historyczny”. „Niewola tatarska”*, w tegoż: *Sienkiewicz i historia. Studia*, Warszawa 1981.
10. *Naturalizm i naturalści w Polsce. Poszukiwania, doświadczenia, kreacje*, red. Janina Kulczycka-Saloni, Danuta Knysz-Tomaszewska, Ewa Paczoska, Warszawa 1992, tu: Ewa Paczoska, *Antoni Sygietyński – teoretyk w laboratorium naturalizmu; Adolf Dygasiński – drogi i bezdroża naturalizmu*.
11. Ewa Rzewuska, *Konwencje literackie w polskiej komedii pozytywistycznej*, w: *Poetyka i historia. Konferencja teoretycznoliteracka*, red. Jacek Trzynadłowski, Wrocław 1968.
12. Anna Sobiecka, Michał Bałucki i teatr. *Wybrane problemy i aspekty*, Słupsk 2006;
13. Ewa Paczoska, „*Lalka*”, *czyli rozpad świata*, Białystok 1995.

14. Olga Tokarczuk, <i>„Lalka” i perła</i> , Kraków 2001.	
15. <i>Świat „Lalki”. 15 studiów</i> , red. Jakub A. Malik, Lublin 2005.	
Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:	
Heureza (rozmowa kierowana); dyskusja, elementy analizy i interpretacji dzieła literackiego, szkic literaturoznawczy (historycznoliteracki), prezentacje multimedialne, filmy.	
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:	
Symbol efektu	Metody weryfikacji efektów uczenia się
W_01, W_02, W_03	Efekty z wiedzy będą sprawdzane podczas kolokwium zaliczeniowego oraz podczas dyskusji na zajęciach.
U_01, U_02, U_03	Efekty z umiejętności będą sprawdzane podczas kolokwium zaliczeniowego i dyskusji na zajęciach oraz na podstawie pracy pisemnej.
K_01	Efekt z kompetencji społecznych będzie weryfikowany w trakcie dyskusji i rozmów na zajęciach ćwiczeniowych.
Forma i warunki zaliczenia:	
1. Obecność na ćwiczeniach. 2. Aktywność i przygotowanie do zajęć. 3. Pozytywna ocena z pracy zaliczeniowej (szkic literaturoznawczy). Kryteria oceny: a) kompozycja i aspekty formalne (zapis bibliograficzny, przypisy, edycja) – 4 pkt b) poprawność merytoryczna – 6 pkt c) poprawność językowa i styl – 4 pkt d) oryginalność koncepcji interpretacyjnej – 2 pkt Oceny: 16 – 15 punktów – bardzo dobra, 14 punktów – dobra plus, 13 – 12 punktów – dobra, 11 – 10 punktów – dostateczna plus, 9 – 8 – dostateczna, poniżej 8 punktów – niedostateczna. 4. Pozytywna ocena z kolokwium zaliczeniowego. Punktacja i oceny (w ujęciu procentowym): 0-50 pkt – niedostateczny, 51-60 – dostateczny, 61-70 – dostateczny plus, 71-80 – dobry, 81-90 – dobry plus, 91-100 – bardzo dobry. Ocena końcowa jest średnią uzyskanych ocen według warunków określonych w punktach 2, 3 i 4.	
Bilans punktów ECTS:	
Studia stacjonarne	
Aktywność	Obciążenie studenta
Udział w ćwiczeniach	30 godzin
Udział w konsultacjach	2 godziny
Samodzielne przygotowanie się do zajęć	30 godzin

Przygotowanie do kolokwium	6 godzin
Napisanie pracy zaliczeniowej	7 godzin
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	75 godzin
Punkty ECTS za przedmiot	3 ECTS

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia

Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Historia literatury polskiej: Młoda Polska 1
Nazwa w języku angielskim:	History of Polish literature: Young Poland 1	
Język wykładowy:	polski	
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:		filologia polska
Jednostka realizująca:	Wydział Nauk Humanistycznych	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):		obowiązkowy
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia, jednolitych magisterskich):		pierwszego stopnia
Rok studiów:	drugi	
Semestr:	czwarty	
Liczba punktów ECTS:	1	
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		dr hab. Sławomir Sobieraj
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		dr hab. Sławomir Sobieraj, dr hab. Barbara Stelingowska
Założenia i cele przedmiotu:		1. Nabycie przez studenta wiedzy o kierunkach w literaturze polskiej na przełomie XIX i XX wieku w kontekście sztuki europejskiej oraz najważniejszych faktach i zjawiskach literackich, uwarunkowaniach życia literackiego epoki oraz reprezentatywnych autorach i utworach, jak również o terminologii literaturoznawczej służącej ich opisowi. 2. Opanowanie umiejętności opisu i interpretacji zjawisk literackich Młodej Polski przy zastosowaniu terminologii literaturoznawczej (historycznoliterackiej i teoretycznoliterackiej) oraz właściwych paradygmatów badawczych, łączenia filologii z wiedzą z zakresu innych dyscyplin naukowych, a także pozyskiwania informacji z różnego typu źródeł. 3. Nabycie gotowości do uczestnictwa w życiu kulturalnym, podnoszenia poziomu wiedzy i umiejętności w zakresie literaturoznawstwa polskiego.
Symbol	Efekty uczenia się	Symbol

efektu	WIEDZA Student zna i rozumie:	efektu kierunkowego
W_01	kierunki w literaturze polskiej na przełomie XIX i XX wieku w kontekście sztuki europejskiej oraz najważniejsze fakty i zjawiska literackie epoki, problemy procesu historycznoliterackiego	K_W01, K_W08, K_W12
W_02	uwarunkowania społeczne i polityczne życia literackiego Młodej Polski, najważniejsze jego przejawy (instytucje, ośrodki i czasopisma),	K_W01, K_W02
W_03	terminologię w zakresie nazewnictwa zjawisk literackich w latach 1890-1918,	K_W03
W_04	reprezentatywne utwory głównych przedstawicieli literatury młodopolskiej, ich genologiczną przynależność oraz ma wiedzę o metodach analizy i interpretacji tekstów w ujęciu historycznoliterackim	K_W07 K_W09
Symbol efektu	UMIEJĘTNOŚCI Student potrafi:	Symbol efektu kierunkowego
U_01	nazywać i charakteryzować zjawiska w literaturze i życiu literackim Młodej Polski posługując się stosowną terminologią,	K_U04
U_02	merytorycznie argumentować i formułować wnioski, także krytyczne na temat tekstów literackich Młodej Polski, wydając sądy i opinie wysnute z wiedzy naukowej i doświadczenia,	K_U12
U_03	pozyskiwać wiedzę, informacje i teksty z różnego typu źródeł (m.in. bibliotek stacjonarnych i cyfrowych).	K_U09 K_U13
Symbol efektu	KOMPETENCJE SPOŁECZNE Student jest gotów do:	Symbol efektu kierunkowego
K_01	do aktywnego uczestniczenia i współtworzenia życia kulturalnego i korzystania z różnych jego form,	K_K03
K_02	podnoszenia poziomu swej wiedzy i umiejętności, ciągłego doskonalenia się zawodowego i rozwoju osobistego.	K_K04
Forma i typy zajęć:		wykład
Wymagania wstępne i dodatkowe:		
1. Znajomość najważniejszych faktów historycznych z historii Polski i Europy XIX i pierwszej połowy XX wieku. 2. Wiedza o wcześniejszych epokach literackich, szczególnie z zakresu romantyzmu i pozytywizmu.		
Treści modułu kształcenia:		

1. Realia polityczne, społeczne i kulturowe w kraju i Europie na przełomie XIX i XX wieku.
2. Młoda Polska – periodyzacja epoki, terminologia. Główne kierunki artystyczne (naturalizm, impresjonizm, symbolizm, ekspresjonizm, franciszkanizm).
3. Życie literackie na przełomie XIX i XX wieku. Ośrodki życia kulturalnego i artystycznego. Teatr i kabaret. Czasopiśmiennictwo. Zewnętrzne uwarunkowania kultury i sztuki.
4. Programy i światopoglądy młodopolskie. Dekadentyzm, „sztuka dla sztuki”, kult jednostki twórczej, dekadentyzm, „naga dusza”, neoromantyzm, chłopomania, „filozofia czynu”, patriotyzm.
5. Jan Kasprówicz – poeta o wielu twarzach.
7. Żeromskiego wizje Polski odrodzonej.
8. Miejsce Reymonta w literaturze polskiej i światowej. Uniwersalizm jego dzieł.
9. Odgłosy filozofii Schopenhauera w literaturze Młodej Polski. Dekadentyzm.
10. Wpływ Nietzschego i Bergsona na literaturę. Przełamywanie dekadencji. Wola mocy. Idea nadczłowieka. Intuicjonizm.
11. Między Lucyferem a Chrystusem. Bohaterowie twórczości Micińskiego w poszukiwaniu „Ja głębokiego”.
12. Główne trendy w dramaturgii Młodej Polski. Reformy w teatrze europejskim. Dramat symboliczny i ekspresjonistyczny. Klasycyzm, realizm i naturalizm. Koncepcja „teatru ogromnego” Wyspiańskiego. Twórczość Zapolskiej, Micińskiego, Rittnera.
13. Fenomen poezji kobiecej w okresie Młodej Polski.
14. Poezja legionowa.

Literatura podstawowa:

Teksty literackie:

1. Jan Kasprówicz: *Krzak dzikiej róży, Hymny*. W: *Wybór poezji*. Oprac. Jan Józef Lipski. BN I, nr 120. Wrocław 1990.) i *Pisma zebrane*. T. 3. Cz. 2, T. 4. Oprac. Roman Loth, Kraków 1994-97;
2. Tadeusz Miciński: *Nietota. Księga tajemna Tatr*. Kraków 2002 lub inna edycja;
3. Stanisław Przybyszewski: *Złote runo*. W: *Wybór pism*. Oprac. Roman Taborski. BN I, nr 190. Wrocław 1966, tegoż: *Śnieg*. Kraków 2002;
4. Stanisław Przybyszewski: *Z psychologii jednostki twórczej, Confiteor, O nowa sztukę*. W: *Wybór pism*, jw.;
5. Władysław Stanisław Reymont: *Chłopi*. T. 1-4. Warszawa 2000 lub inne wyd.;
6. Władysław Stanisław Reymont: *Nowele*. Poznań 2003 lub inne wyd. (wybór);
7. Władysław Stanisław Reymont: *Ziemia obiecana*. Warszawa 1992;
8. Stanisław Wyspiański: *Wesele*. Oprac. Jan Nowakowski. BN I nr 218. Kraków 1973;
9. Stanisław Wyspiański: *Warszawianka, Leleweł, Noc listopadowa*. Oprac. Jan Nowakowski. BN I, nr 193. Wrocław 1974; tu obowiązkowo: *Noc listopadowa*;
10. Stanisław Wyspiański: *Wyzwolenie*. Opr. Anna Łempicka, BN I 200, Wrocław 1970;
11. Gabriela Zapolska: *Żabusia, Moralność pani Dulskiej*, W: *Wybór dramatów*. Postłowie: Roman Taborski. Kraków 1983 lub inne wydanie *Moralności Pani Dulskiej*;
12. Tadeusz Żeleński-Boy: *Znasz-li ten kraj?...* Oprac. Tomasz Weiss. BN I, nr 246. Wrocław 1983;
13. Stefan Żeromski: *Dzieje grzechu*. Postłowie: Artur Hutnikiewicz. Wrocław 2000.

14. Stefan Żeromski: *Ludzie bezdomni*. Oprac. Irena Maciejewska. BN I, nr 254. Wrocław 1987;

Opracowania:

1. Artur Hutnikiewicz: *Młoda Polska*. Warszawa 1994;

2. Maria Podraza-Kwiatkowska: *Literatura Młodej Polski*. Warszawa 1992;

3. *Programy i dyskusje literackie okresu Młodej Polski*. Oprac. Maria Podraza-Kwiatkowska. Wrocław 1977.

Literatura dodatkowa:

Teksty literackie:

1. Waław Berent: *Ozimina*. Warszawa 1995;

2. Stanisław Korab-Brzozowski: *Poezje zebrane*. Oprac. Maria Podraza-Kwiatkowska. Kraków 1978;

3. Ignacy Dąbrowski: *Śmierć*. Wstęp i oprac. T. Lewandowski, Kraków 2001;

4. Roman Jaworski: *Historie maniaków*. Kraków 1978;

5. Jan August Kisielewski: *W sieci*. Kraków 2002;

6. Maria Komornicka: *Xięga poezji idyllicznej*. Oprac. B. Stelingowska. Warszawa 2023;

7. Ignacy Matuszewski: *Słowacki i nowa sztuka (modernizm)*. W: *Z pism*, wybór, wstęp i opr. S. Sandler, t. 3, Warszawa 1965;

8. Tadeusz Miciński: *Xiędz Faust*. Oprac. W. Gutowski. Kraków 2008;

9. Władysław Orkan: *Komornicy i opowiadania wybrane*, wyb. B. Faron, Warszawa 1975.

10. Bronisława Ostrowska: *Poezje wybrane*. Oprac. A. Wydrycka. Kraków 1999;

11. Władysław Stanisław Reymont: *Komediantka*, Warszawa 1979;

12. Tadeusz Rittner: *W małym domku*. Opr. Zbigniew Raszewski, BN I 116, Wrocław 1954 (lub inne wyd.);

13. Waław Rolicz-Lieder: *Wybór poezji*. Oprac. Maria Podraza-Kwiatkowska. Kraków 1962;

14. Stanisław Wyspiański: *Wyzwolenie*. Opr. Anna Łempicka, BN I 200, Wrocław 1970;

15. Stefan Żeromski: *Uroda życia*. Oprac. Kazimiera Zapałowa. Warszawa 1993;

Opracowania:

1. *Słownik literatury polskiej XX wieku*. Red.: Alina Brodzka i in. Wrocław 1993. Tu hasła: *Młoda Polska*, *Impresjonizm*, *Symbolizm*, *Ekspresjonizm*, *Dekadentyzm*;

2. Julian Krzyżanowski, *Neoromantyzm polski*. Wrocław 1983;

3. Justyna Bajda, *Młoda Polska*. Wrocław 2003;

4. *Czytać Tadeusza Micińskiego. Studia*. Red. Antoni Czyż, Marcin Pliszka, Sławomir Sobieraj. Siedlce 2016;

5. Lesław Eustachiewicz, *Dramaturgia Młodej Polski. Próba monografii dramatu z lat 1890-1918*. Warszawa 1982;

6. Halina Floryńska, *Spadkobiercy Króla Ducha. O recepcji filozofii Słowackiego w światopoglądzie polskiego modernizmu*. Wrocław 1976;

7. Michał Głowiński, *Powieść młodopolska. Studium z poetyki historycznej*. Kraków 1997;

8. Wojciech Gutowski, *Nagie dusze i maski. O młodopolskich mitach miłości*, wyd. 2. Kraków 1997;

9. Wojciech Gutowski, *Wprowadzenie do Xięgi Tajemnej. Studia o twórczości Tadeusza Micińskiego*.

Bydgoszcz 2002;

10. Artur Hutnikiewicz, *Żeromski*. Warszawa 1987;

11. Barbara Koc: *Reymont. Opowieść biograficzna*. Warszawa 2000;

12. Zbigniew Lisowski, *Nowelistyka Stefana Żeromskiego*. Kielce, b.r.;

13. Andrzej Z. Makowiecki, *Młoda Polska*. Warszawa 1981.

14. Andrzej Z. Makowiecki, *Młodopolski portret artysty*. Warszawa 1971;

15. Jan Nowakowski, *Wyspiański. Studia o dramatach*. Kraków 1972;

16. Ryszard Nycz, *Język modernizmu. Prolegomena literackie*. Wrocław 1997;

17. Barbara Olech, *Harmonia, liryzm, trwoga : studia o twórczości Bronisławy Ostrowskiej*. Białystok 2012;

18. *Poezja Kazimierza Tetmajera. Interpretacje*. Red. Anna Czabanowska-Wróbel, Paweł Próchniak, Marian Stala. Kraków 2003.

19. Magdalena Popiel, *Oblicza wzniosłości. Estetyka powieści młodopolskiej*. Kraków 1999;

20. *Przybyszewski. Re-wizje i filiacje*. Red. Gabriela Matuszek. Kraków 2015.

21. Jan Reychman, *Peleryna, ciupaga i znak tajemny*. Kraków 1971;

22. Andrzej Romanowski, *Przed złotym czasem. Szkice o poezji i pieśni patriotyczno-wojennej lat 1908-1918*. Kraków: 1990;

23. Sławomir Sobieraj, *Etos powstania styczniowego jako fundament koncepcji odrodzenia państwa i narodu w twórczości Stefana Żeromskiego*. „Inskrypcje” 2016, nr 2.

24. Barbara Stelingowska, *Zapomniane młodopolanki: wokół nieznanej liryki kobiecej*. Siedlce 2023.

25. *Studia o Tadeuszu Micińskim*, red. Maria Podraza-Kwiatkowska. Kraków 1979;

26. Jan Tuczyński, *Schopenhauer a Młoda Polska*. Gdańsk 1969;

27. Teresa Walas, *Ku otchłani (dekadentyzm w literaturze polskiej 1890-1905)*. Kraków 1986;

28. Jerzy Waligóra, *Dramat historyczny w epoce Młodej Polski*. Kraków 1993;

29. Tomasz Weiss, *Legenda i prawda Zielonego Balonika*, wyd. 2. Kraków 1987.

Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:

Wykład informacyjny i konwersatoryjny, wspomagany technikami multimedialnymi (prezentacje i filmy).

Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:

Symbol efektu	Metody weryfikacji efektów uczenia się
W_01, W_02, W_03, W_04	Wszystkie wymienione efekty będą weryfikowane podczas egzaminu ustnego. Efekty związane z wiedzą o terminach i pojęciach dotyczących zjawisk literackich epoki oraz reprezentatywnych dla nich tekstów literackich (W_03) będą częściowo sprawdzane także w trakcie rozmów ze studentami (elementy konwersacji podczas wykładu).
U_01, U_02, U_03	Wszystkie wymienione efekty z umiejętności będą weryfikowane podczas egzaminu ustnego.
K_01, K_02	Wymienione efekty z kompetencji społecznych będą weryfikowane podczas egzaminu ustnego.

Forma i warunki zaliczenia:	
1. Obecność na wykładach. 2. Uzyskanie pozytywnej oceny z egzaminu ustnego.	
Bilans punktów ECTS:	
Studia stacjonarne	
Aktywność	Obciążenie studenta
Udział w wykładach	15 godzin
Konsultacje	1 godzina
Udział w egzaminie	2 godziny
Samodzielne przygotowanie się do zajęć i egzaminu	7 godzin
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	25 godzin
Punkty ECTS za przedmiot	1 ECTS

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia

Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Historia literatury polskiej: Młoda Polska 2
Nazwa w języku angielskim:	History of Polish literature: Young Poland 2	
Język wykładowy:	polski	
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:		filologia polska
Jednostka realizująca:	Wydział Nauk Humanistycznych	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):		obowiązkowy
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia, jednolitych magisterskich):		pierwszego stopnia
Rok studiów:	drugi	
Semestr:	czwarty	
Liczba punktów ECTS:	4	
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		dr hab. Sławomir Sobieraj
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		dr hab. Sławomir Sobieraj, dr hab. Barbara Stelingowska
Założenia i cele przedmiotu:		1. Nabycie przez studenta wiedzy o faktach, pojęciach i terminach związanych ze zjawiskami literackimi w latach 1918-1939, także w aspekcie teoretycznoliterackim, jak również o problematyce reprezentatywnych utworów przedstawicieli epoki oraz sposobach ich analizowania i interpretacji przyjętych w literaturoznawstwie polskim. 2. Opanowanie umiejętności w zakresie: nazywania i charakteryzowania zjawisk w literaturze i życiu literackim dwudziestolecia międzywojennego przy zastosowaniu odpowiedniej terminologii, samodzielnego analizowania i interpretacji tekstów literackich epoki w formie pracy pisemnej i wypowiedzi ustnej, pozyskiwania wiedzy z różnego typu źródeł. 3. Nabycie gotowości do precyzyjnego określania priorytetów służących realizacji określonych zadań badawczych, podnoszenia poziomu wiedzy i umiejętności interpretacyjnych.

Symbol efektu	Efekty uczenia się	Symbol efektu kierunkowego
	WIEDZA Student zna i rozumie:	
W_01	kierunki w literaturze polskiej na przełomie XIX i XX wieku w kontekście sztuki europejskiej oraz najważniejsze fakty i zjawiska literackie epoki (w tym teksty literackie i publicystyczne),	K_W01, K_W08 K_W12
W_02	terminologię w zakresie nazewnictwa zjawisk literackich w latach 1890-1918 , sposoby analizy, komentowania tekstów młodopolskich w obrębie wybranych literaturoznawczych tradycji, teorii i szkół badawczych	K_W03 K_W06
W_03	wybrane zagadnienia literatury polskiej okresu Młodej Polski, utwory najważniejszych przedstawicieli epoki (K. Przerwa-Tetmajer, J. Kasprówic, T. Miciński, St. Wyspiański, W. Berent, S. Przybyszewski, S. Żeromski, G. Zapolska, S. Brzozowski, B. Leśmian, L. Staff, W. S. Reymont, M. Komornicka), ich genologiczną przynależność	K_W07
Symbol efektu	UMIEJĘTNOŚCI Student potrafi:	Symbol efektu kierunkowego
U_01	samodzielnie analizować i interpretować teksty literackie Młodej Polski oraz wyciągać wnioski w toku prowadzonej dyskusji	K_U03 K_U05,
U_02	opisywać i interpretować różne gatunki literackie, stosować specjalistyczną terminologię, zredagować tekst naukowy, opracowywać dane bibliograficzne,	K_U04, K_U07
U_03	samodzielnie zdobywać wiedzę dotyczącą epoki posługując się różnymi źródłami informacji	K_U08, K_U09
Symbol efektu	KOMPETENCJE SPOŁECZNE Student jest gotów do:	Symbol efektu kierunkowego
K_01	określania własnych zainteresowań, formułowania pogłębionej samooceny, krytycznego myślenia i rozwiązywania problemów związanych z interpretacją zjawisk literackich i kulturowych,	K_K02
K_02	wykorzystywania zdobytych podczas studiów umiejętności komunikacyjnych, interpersonalnych i interkulturowych.	K_K05
Forma i typy zajęć:		ćwiczenia audytoryjne
Wymagania wstępne i dodatkowe:		
1. Znajomość najważniejszych faktów historycznych z historii Polski i Europy XIX i pierwszej połowy XX wieku.		

2. Wiedza o wcześniejszych epokach literackich, szczególnie z zakresu romantyzmu i pozytywizmu.

Treści modułu kształcenia:

1. Programy i manifesty Młodej Polski (Przesmycki, Przybyszewski, Nałkowski, Krzywicki, Brzozowski).
2. Poezja Kazimierza Przerwy-Tetmajera. Dekadentyzm, impresjonizm i symbolizm.
3. Nowatorstwo *Hymnów* Kasprowicza.
4. *Próchno* Berenta – studium dekadentyzmu. Pałuba jako polemika z Próchnem.
5. *Śnieg* Stanisława Przybyszewskiego jako dramat modernistyczny.
6. Wiersze Tadeusza Micińskiego – egzystencjalny wymiar doświadczenia zła. Konflikt z Bogiem i mit lucyferyczny. Ekspresjonizm i symbolizm. Mit odrodzenia narodowego.
7. Dramaturgia Stanisława Wyspiańskiego: *Wesele* jako dramat współczesny. Diagnoza stanu społeczeństwa polskiego. Artyzm utworu.
8. *Noc listopadowa* Wyspiańskiego jako dramat historyczny. Mitologia narodowa. Symbolizm
9. *Sad rozstajny* Bolesława Leśmiana – symbolizm i dialog z dekadentyzmem. Konteksty filozoficzne (Nietzsche i Bergson).
10. Problematyka społeczna i moralna prozy Stefana Żeromskiego (*Ludzie bezdomni*, *Dzieje grzechu*, wybrane opowiadania: *Rozdziobią nas kruki, wrony...*, *Doktor Piotr*, *Siłaczka*, *Zmierzch*).
11. *Moralność Pani Dulskiej* i *Żabusia* Gabrieli Zapolskiej. Dramat naturalistyczny i modernistyczny.
12. Nietzscheanizm i franciszkanizm w poezji Leopolda Staffa. Nawiązania do antyku, neoklasycyzm, nastrojowość.
13. *Chłopi* Reymonta – młodopolski obraz wsi polskiej. Sacrum, folklor, natura. Realizm i naturalizm.
14. Osobliwość poezji Marii Komornickiej. Oryginalność problematyki, stylu i języka.
15. Stanisław Brzozowski: *Legenda Młodej Polski* – próba oceny współczesnej kultury i literatury.

Literatura podstawowa:

Teksty literackie:

1. *Antologia liryki Młodej Polski*. Wstęp wybór i opracowanie: Ireneusz Sikora. Wrocław 1990.
2. Wacław Berent: *Próchno*. Kraków 1971;
3. Stanisław Brzozowski: *Legenda Młodej Polski: studia o strukturze duszy kulturalnej*. Kraków Wrocław 1983; (lub inne wyd.);
4. Jan Kasprowicz: *Krzak dzikiej róży, Hymny*. W: *Wybór poezji*. Oprac. Jan Józef Lipski. BN I, nr 120. Wrocław 1990.) i *Pisma zebrane*. T. 3. Cz. 2, T. 4. Oprac. Roman Loth, Kraków 1994-97;
5. Maria Komornicka: *Xięga poezji idyllicznej*. Oprac. Barbara Stelingowska, Warszawa 2023;
6. Bolesław Leśmian: *Poezje*. Oprac. Jacek Trznadel. Warszawa 1965 lub inne wyd.;
7. Tadeusz Miciński: *Poezje*. Oprac. Jan Prokop. Kraków 1978;
8. Stanisław Przybyszewski: *Złote runo*. W: *Wybór pism*. Oprac. Roman Taborski. BN I, nr 190. Wrocław 1966, tegoż: *Śnieg*. Kraków 2002;
9. Stanisław Przybyszewski: *Z psychologii jednostki twórczej, Confiteor, O nowa sztukę*. W: *Wybór pism*, jw.;
10. Władysław Stanisław Reymont: *Chłopi*. T. 1-4. Warszawa 2000 lub inne wyd.;
11. Leopold Staff: *Sny o potędze, Ptakom niebieskim, Gałąź kwitnąca, Łabędź i lira*. W: *Wybór poezji*.

Oprac. Mieczysław Jastrun. BN I, nr 181. Wrocław 1985;

12. Kazimierz Przerwa-Tetmajer: *Poezje*. Wybrał i wstępem opatrzył Jan Zygmunt Jakubowski, Warszawa 1974;

13. Stanisław Wyspiański: *Wesele*. Oprac. Jan Nowakowski. BN I nr 218. Kraków 1973;

14. Stanisław Wyspiański: *Warszawianka, Leleweł, Noc listopadowa*. Oprac. Jan Nowakowski. BN I, nr 193. Wrocław 1974; tu obowiązkowo: *Noc listopadowa*;

15. Gabriela Zapolska: *Żabusia, Moralność pani Dulskiej*, W: *Wybór dramatów*. Posłowie: Roman Taborski. Kraków 1983 lub inne wydanie *Moralności Pani Dulskiej*;

16. Stefan Żeromski: *Dzieje grzechu*. Posłowie: Artur Hutnikiewicz. Wrocław 2000.

17. Stefan Żeromski: *Ludzie bezdomni*. Oprac. Irena Maciejewska. BN I, nr 254. Wrocław 1987;

18. Stefan Żeromski – *Wybór opowiadań*. Oprac. Artur Hutnikiewicz. BN I, nr 203. Wrocław 1971. (*Doktor Piotr, Siłaczka, Zmierzch, Rozdziobią nas kruki, wrony..., Echa leśne*);

Opracowania:

1. *Obraz literatury polskiej XIX i XX wieku. Literatura Młodej Polski*. Seria V. T. I-IV. Warszawa 1968-77;

2. *Programy i dyskusje literackie okresu Młodej Polski*. Oprac. Maria Podraza-Kwiatkowska. Wrocław 1977;

3. Kazimierz Wyka: *Młoda Polska*, t.1-2. Kraków 1977 lub nast. wyd.

Literatura dodatkowa:

Teksty literackie:

1. Ignacy Matuszewski: *Słowacki i nowa sztuka (modernizm)*. W: *Z pism*, wybór, wstęp i opr. S. Sandler, t. 3, Warszawa 1965;

2. Bronisława Ostrowska: *Poezje wybrane*. Oprac. A. Wydrycka. Kraków 1999;

3. Maryla Wolska: *Wiersze wybrane*. Kraków 2003.

4. Stanisław Wyspiański: *Wyzwolenie*. Opr. Anna Łempicka, BN I 200, Wrocław 1970;

5. Stefan Żeromski: *Uroda życia*. Oprac. Kazimiera Zapałowa. Warszawa 1993;

Opracowania:

1. *Słownik literatury polskiej XX wieku*. Red.: Alina Brodzka i in. Wrocław 1993. Tu hasła: *Młoda Polska, Impresjonizm, Symbolizm, Ekspresjonizm, Dekadentyzm*;

2. Julian Krzyżanowski: *Neoromantyzm polski*. Wrocław 1983;

3. Jan Tomkowski: *Młoda Polska*. Warszawa 2001;

4. Michał Głowiński: *Powieść młodopolska. Studium z poetyki historycznej*. Kraków 1997;

5. Grzegorz Igliński: *Świadomość grzechu, cierpienia i śmierci w „Hymnach” Jana Kasprowicza*. Olsztyn 1996;

6. Jerzy Kwiatkowski: *U podstaw liryki Leopolda Staffa*. Warszawa 1966;

7. Zbigniew Lisowski: *Nowelistyka Stefana Żeromskiego*. Kielce, b.r.;

8. Andrzej Z. Makowiecki: *Młoda Polska*. Warszawa 1981.

9. Gabriela Matuszek: *Naturalistyczne dramaty*. Kraków 2001.

10. Jan Nowakowski: *Wyspiański. Studia o dramatach*. Kraków 1972;

11. Maria Podraza-Kwiatkowska: *Symbolizm i symbolika w poezji Młodej Polski*. Kraków 1975;

12. *Poezja Kazimierza Tetmajera. Interpretacje*. Red. Anna Czabanowska-Wróbel, Paweł Próchniak,

Marian Stala. Kraków 2003.

13. *Poezja Tadeusza Micińskiego. Interpretacje*. Red. Anna Czabanowska-Wróbel, Paweł Próchniak, Marian Stala. Kraków 2004.

14. Magdalena Popiel: *Oblicza wzniosłości. Estetyka powieści młodopolskiej*. Kraków 1999;

15. Jan Prokop: *Żywioł wyzwolony. Studium o poezji Tadeusza Micińskiego*. Kraków 1978;

16. Przybyszewski. *Re-wizje i filiacje*. Red. Gabriela Matuszek. Kraków 2015.

17. Sławomir Sobieraj: *Koherencja mitów odrodzenia natury, człowieka i ojczyzny w późnych wierszach Tadeusza Micińskiego* („Hymn”, „Widzenie Polski”). „Conversatoria Litteraria” 2020, t. 14, s. 185-199.

18. Barbara Stelingowska: *Poezja "idylliczna" Marii Komornickiej: szkic interpretacyjny* T. 1, Siedlce 2017.

19. Barbara Stelingowska: *Poezja "idylliczna" Marii Komornickiej. Dialog, idylla i romans*. T. 2,

20. Barbara Stelingowska: *Zapomniane młodopolanki : wokół nieznanej liryki kobiecej*. Siedlce 2023.

21. Franciszek Ziejka: „Wesele” w kręgu mitów polskich, wyd. 2 poszerz. Kraków 1997.

Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:

Heureza (rozmowa kierowana); dyskusja, elementy analizy i interpretacji dzieła literackiego, szkic literaturoznawczy (historycznoliteracki), prezentacje multimedialne, filmy.

Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:

Symbol efektu	Metody weryfikacji efektów uczenia się
W_01, W_02,W_03	Efekty z wiedzy W_01, W_02 i W_03 będą sprawdzane podczas rozmowy lub dyskusji na zajęciach oraz na kolokwium zaliczeniowym, natomiast pełnej weryfikacji efektu W_02 posłuży przede wszystkim praca pisemna zaliczeniowa.
U_01, U_02, U_03	Wszystkie wymienione efekty z umiejętności będą weryfikowane podczas zajęć oraz na kolokwium zaliczeniowym, efekt U_2 będzie w pełni sprawdzony na podstawie pracy pisemnej.
K_01, K_02	Efekty z kompetencji społecznych będą weryfikowane podczas dyskusji na zajęciach i kolokwium zaliczeniowego.

Forma i warunki zaliczenia:

1. Obecność na ćwiczeniach.

2. Aktywność i przygotowanie do zajęć.

3. Pozytywna ocena z pracy zaliczeniowej (szkic literaturoznawczy).

Kryteria oceny:

a) kompozycja i aspekty formalne (zapis bibliograficzny, przypisy, edycja) – 4 pkt

b) poprawność merytoryczna – 6 pkt

c) poprawność językowa i styl – 4 pkt

d) oryginalność koncepcji interpretacyjnej – 2 pkt

Oceny: 16 – 15 punktów – bardzo dobra, 14 punktów – dobra plus, 13 – 12 punktów – dobra,

11 – 10 punktów – dostateczna plus, 9 – 8 – dostateczna, poniżej 8 punktów – niedostateczna.

4. Pozytywna ocena z kolokwium zaliczeniowego.

Punktacja i oceny (w ujęciu procentowym): 0-50 pkt – niedostateczny, 51-60 – dostateczny, 61-70 – dostateczny plus, 71-80 – dobry, 81-90 – dobry plus, 91-100 – bardzo dobry.

Ocena końcowa jest średnią uzyskanych ocen według warunków określonych w punktach 2, 3 i 4.

Bilans punktów ECTS:

Studia stacjonarne

Aktywność	Obciążenie studenta
Udział w ćwiczeniach	30 godzin
Konsultacje	2 godziny
Samodzielne przygotowanie się do zajęć	48 godzin
Przygotowanie do kolokwium	8 godzin
Napisanie pracy zaliczeniowej	12 godzin
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	100 godzin
Punkty ECTS za przedmiot	4 ECTS

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia

Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Genologia literacka	
Nazwa w języku angielskim:		Literary genres	
Język wykładowy:	polski		
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:		filologia polska	
Jednostka realizująca:		Wydział Nauk Humanistycznych	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):		obowiązkowy	
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia, jednolitych magisterskich):		pierwszego stopnia	
Rok studiów:	drugi		
Semestr:		czwarty	
Liczba punktów ECTS:	3		
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		dr hab. Roman Bobryk	
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		dr hab. Roman Bobryk, dr hab. Andrzej Borkowski, dr Marcin Pliszka, dr Piotr Prachnio	
Założenia i cele przedmiotu:		Celem przedmiotu jest nabycie przez studentów wiedzy dotyczącej podstaw klasyfikacji rodzajowej i gatunkowej dzieł literackich oraz problemów związanych z klasyfikacją gatunkową w literaturoznawstwie oraz umiejętności posługiwania się specjalistyczną terminologią z zakresu omawianej problematyki i sprawnego poruszania się w świecie gatunków literackich.	
Symbol efektu	Efekty uczenia się		Symbol efektu kierunkowego
	WIEDZA Student zna i rozumie:		
W_01	kryteria, według których dokonuje się rozróżnień rodzajowych i gatunkowych w literaturze		K_W01, K_W03, K_W12
W_02	stylistyczne i/lub kompozycyjne właściwości najważniejszych gatunków literackich funkcjonujących w literaturze polskiej na przestrzeni dziejów		K_W01, K_W03, K_W06, K_W07
Symbol	UMIEJĘTNOŚCI		Symbol efektu

efektu	Student potrafi:	kierunkowego
U_01	Posiada umiejętność posługiwania się aparatem pojęciowym z zakresu literaturoznawstwa, ze szczególnym uwzględnieniem kwestii genologicznych	K_U02
U_02	Umie scharakteryzować najważniejsze gatunki liryczne, epickie i dramatyczne funkcjonujące w literaturze polskiej na przestrzeni jej dziejów	K_U04,
Symbol efektu	KOMPETENCJE SPOŁECZNE Student jest gotów do:	Symbol efektu kierunkowego
K_01	podnoszenia poziomu swojej wiedzy i umiejętności	K_K04
Forma i typy zajęć:		Ćwiczenia audytoryjne
Wymagania wstępne i dodatkowe:		
Znajomość podstawowej terminologii literaturoznawczej oraz tekstów literackich różnych epok		
Treści modułu kształcenia:		
- Gatunek i rodzaj literacki. Rodzajowość i gatunkowość utworu literackiego. Rodzaje literackie (trychotomiczny podział na lirykę, epikę i dramat). Kryteria podziału na rodzaje literackie. Gatunek literacki jako model tekstu. - Mechanizmy powstawania gatunków (Todorov, Balcerzan). Gatunkowość wypowiedzi w ujęciu lingwistycznym i literaturoznawczym. Gatunek literacki jako forma historyczna. Odniesienia do tradycji literackiej. - Cechy stylistyczne i kompozycyjne liryki. Paralelizmy i powtórzenia (na różnych poziomach tekstu). Sytuacja liryczna. Klasyfikacja tematyczna liryki. - Tradycyjne gatunki liryki. Kryteria podziału gatunkowego (temat, język, budowa). Hierarchia gatunkowa w poetykach historycznych. Poezja „wysoka” i „niska”. Gatunki liryczne w polskiej tradycji literackiej (hymn, oda, elegia, tren). - Tradycyjne gatunki liryki. Gatunki liryczne w polskiej tradycji literackiej (epitafium, epinicjum, epitalamium, epicedium, anakreontyk, epigramat, sielanka, sonet, ballada). Współczesne poetyckie nawiązania do konwencji gatunkowych (wybrane przykłady). - Epika jako rodzaj literacki. Podstawowe kategorie epiki (narrator, narracja, świat przedstawiony). Epickie formy wypowiedzi. Podstawowe elementy konstrukcyjne utworów epickich (akcja, fabuła, wątek, bohater, różne relacje czasowe w utworze, przestrzeń). - Epika wierszowana. Najważniejsze gatunki epiki wierszowanej (epos homerycki i jego kontynuacje, poemat heroikomiczny, powieść poetycka, satyra, bajka narracyjna). - Epika wierszowana. Gatunki z pogranicza epiki – poemat opisowy i poemat dygresyjny. - Gatunki prozatorskie. Powieść, opowiadanie, nowela, gawęda – podstawowe właściwości gatunkowe. - Powieść jako gatunek literacki. Epos a powieść. Typologia(-e) powieści. - Podstawowe cechy struktury rodzajowej dramatu. Trzy teorie dramatu (literacka, teatralna, teoria „przekładu”). Tekst główny i tekst poboczny, wielopodmiotowość. Typologia i funkcje dialogu i monologu w utworach dramatycznych.		

12. Gatunki dramatyczne. Kryteria podziału gatunkowego dramatu. Tragedia i komedia antyczna. Średniowieczne formy dramatyczne (misterium, moralitet, dramat liturgiczny). Nawiązania do dramaturgii średniowiecznej w epokach późniejszych (Rydel, Bryll i in.). 13. Gatunki dramatyczne. Nowożytne formy dramatyczne: tragedia klasycystyczna i komedia oświeceniowa, dramat romantyczny, dramat poetycki, dramat symboliczny, dramat ekspresjonistyczny, dramat epicki. 14. Synkretyzm rodzajowy i gatunkowy. Gatunki synkretyczne. 15. Genologia współczesna. Współczesne formy poetyckie i mechanizmy ich powstawania (np. limeryki, moskaliki, lepieje, odwódki itp.). Nawiązania genologiczne. Perspektywy genologii.	
Literatura podstawowa:	
1. Adam Kulawik, <i>Poetyka. Wstęp do teorii dzieła literackiego</i>, Kraków 1997. 2. Ewa Miodońska-Brookes, Adam Kulawik, Marian Tatar, <i>Zarys poetyki</i>, Warszawa 1978. 3. <i>Polska genologia literacka</i>. Redakcja naukowa Danuta Ostaszewska i Romuald Cudak, Warszawa 2007. 4. <i>Słownik rodzajów i gatunków literackich</i>. Pod redakcją Grzegorza Gazdy i Słownii Tyneckiej-Makowskiej. Kraków 2006	
Literatura dodatkowa:	
1. Edward Balcerzan, <i>W stronę genologii multimedialnej</i>. „Teksty Drugie” 1999, nr 6, s. 7-24. 2. Roman Bobryk, <i>Martwa natura w poezji polskiej XX wieku</i>, Siedlce 2015. 3. <i>Genologia polska. Wybór tekstów</i>. Wybór, opracowanie i wstęp Ewa Miodońska-Brookes, Adam Kulawik, Marian Tatar. Warszawa 1983. 4. <i>Kompozycja i genologia. Ćwiczenia z poetyki</i>. Pod redakcją Agnieszki Gajewskiej. Poznań 2009. 5. Tzvetan Todorov, <i>O pochodzeniu gatunków</i>, „Pamiętnik Literacki” 1979, z. 3, s. 307-321. 6. Numer czasopisma „Teksty Drugie” (nr 6, 1999) z artykułami dotyczącymi współczesnych problemów i perspektyw genologii.	
Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:	
Pogadanka z elementami wykładu, pokaz multimedialny, ćwiczenia z tekstem, dyskusja.	
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:	
Symbol efektu	Metody weryfikacji efektów uczenia się
W_01, W_02	Wiedza sprawdzana będzie na bieżąco w trakcie zajęć na podstawie odpowiedzi na stawiane pytania i wypowiedzi w trakcie dyskusji
U_01, U_02	Efekty z umiejętności sprawdzane będą na podstawie pracy pisemnej na koniec semestru sprawdzającej wiedzę z zakresu genologii (pytania otwarte i zamknięte)
K_01	Weryfikacja kompetencji społecznych odbywać się będzie na bieżąco podczas dyskusji w trakcie zajęć.
Forma i warunki zaliczenia:	
Przedmiot kończy się zaliczeniem na ocenę. Warunkiem zaliczenia ćwiczeń jest uzyskanie min. oceny dostatecznej z kolokwium pisemnego sprawdzającego wiedzę i umiejętności oraz aktywny udział w	

zajęciach (min. 5 razy).

Ocena z kolokwium:

91 – 100% – bardzo dobra,

81 – 90% – dobra plus,

71 – 80% – dobra,

61 – 70% – dostateczna plus,

51 – 60% – dostateczna,

50 – 0% – niedostateczna.

Bilans punktów ECTS:

Studia stacjonarne

Aktywność	Obciążenie studenta
Udział w ćwiczeniach	30 godzin
Przygotowanie do ćwiczeń	30 godzin
Przygotowanie do kolokwium	13 godzin
Udział w konsultacjach	2 godziny
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	75 godzin
Punkty ECTS za przedmiot	3 ECTS

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia

Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Analiza i interpretacja dzieła literackiego	
Nazwa w języku angielskim:		Analysis and interpretation of a literary work	
Język wykładowy:	polski		
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:		filologia polska	
Jednostka realizująca:	Wydział Nauk Humanistycznych		
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):		obowiązkowy	
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia, jednolitych magisterskich):		pierwszego stopnia	
Rok studiów:	drugi		
Semestr:		czwarty	
Liczba punktów ECTS:	3		
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		dr hab. Beata Walęciuk-Dejneka, prof. uczelni	
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		dr hab. Beata Walęciuk-Dejneka, prof. uczelni, dr Valentina Krupoves, mgr Barbara Bandzarewicz	
Założenia i cele przedmiotu:		Celem zajęć jest: 1. Nabycie wiedzy z zakresu sposobów analizy i interpretacji tekstów literackich oraz najnowszych ujęć metodologicznych 2. Opanowanie umiejętności i sprawności w pracy z tekstem literackim 3. Nabycie gotowości do krytycznego myślenia, rozwiązywania problemów, podnoszenia poziomu swojej wiedzy i umiejętności z zakresu literatury polskiej.	
Symbol efektu	Efekty uczenia się		Symbol efektu kierunkowego
	WIEDZA Student zna i rozumie:		
W_01	sposoby analizy, komentowania tekstów literackich w obrębie wybranych literaturoznawczych tradycji, teorii i szkół badawczych oraz najnowszych ujęć metodologicznych charakterystycznych dla współczesnych nauk humanistycznych,		K_W06
W_02	metody analizy i interpretacji tekstów literackich różnych epok w aspekcie literaturoznawczym,		K_W09

W_03	kwestie wykorzystywania zdobytej wiedzy na kierunku studiów w pracy badawczej i zawodowej w sposób etyczny oraz potrzebę jej interdyscyplinarnego poszerzania, jak również kwestie powiązań wiedzy literaturoznawczej z kulturą.	K_W11, K_W12
Symbol efektu	UMIEJĘTNOŚCI Student potrafi:	Symbol efektu kierunkowego
U_01	przeprowadzić analizę i interpretację tekstów epickich, lirycznych, dramatycznych z zastosowaniem wybranych metod literaturoznawczych, uwzględniając przy tym kontekst językowy, społeczny i kulturowy,	K_U03
U_02	brać udział w dyskusji – prezentować i oceniać różne opinie oraz stanowiska w zakresie tematycznym, dotyczącym polskiej literatury i literaturoznawstwa,	K_U05
U_03	dokonywać interpretacji literaturoznawczej tekstu literackiego,	K_U07
U_04	wyszukiwać, interpretować, analizować, wykorzystywać oraz prezentować wiedzę z zakresu literaturoznawstwa.	K_U08
Symbol efektu	KOMPETENCJE SPOŁECZNE Student jest gotów do:	Symbol efektu kierunkowego
K_01	otwartości na odmienność kulturową, określania własnych zainteresowań, formułowania pogłębionej samooceny, krytycznego myślenia i rozwiązywania problemów, odnosząc się ze szacunkiem i szacunkiem do kulturowego dziedzictwa narodowego,	K_K02
K_02	podnoszenia poziomu swojej wiedzy i umiejętności z zakresu literatury polskiej.	K_K04
Forma i typy zajęć:		ćwiczenia audytoryjne
Wymagania wstępne i dodatkowe:		
Podstawowe wiadomości o literaturze i kulturze polskiej, dobra znajomość terminów z zakresu poetyki, wiedzy o literaturze i literaturoznawstwie nabyte w trakcie zajęć z historii literatury polskiej oraz z poetyki opisowej (genologii, wersyfikacji, stylistyki).		
Treści modułu kształcenia:		
Istota zjawiska, znajomość podstawowych terminów: analiza, interpretacja, krytyka, krytyka literacka, kontekst, tekst kultury, teza badawcza itp. (2 godziny). Wybrane zagadnienia z teorii literatury (miejsce teorii literatury w naukach o literaturze, literatura piękna wobec innych sztuk oraz piśmiennictwa, specyfika tworzywa literackiego, forma i treść w literaturze, funkcje dzieła literackiego, wyznaczniki literackości, struktura dzieła literackiego, fikcja, prawda i prawdopodobieństwo, typy narratora i narracji, podmiot liryczny itp.) (3 godziny). Tradycyjne i nowoczesne narzędzia analizy tekstu literackiego (poetyka) (2 godziny). Intertekstualność w interpretacji tekstu literackiego (2 godziny).		

Analiza i interpretacja tekstów poetyckich w rozmaitych ujęciach teoretycznych (strukturalizm, hermeneutyka, semiotyka, symbolologia, krytyka feministyczna, geopoetyka i inne) (4 godziny).

Warsztaty analityczno-interpretacyjne: interpretacje wybranych tekstów litycznych; (teksty uzgodnione ze studentami) (4 godziny).

Warsztaty analityczno-interpretacyjne: interpretacje wybranych tekstów epickich; (teksty uzgodnione ze studentami) (4 godziny).

Warsztaty analityczno-interpretacyjne: interpretacje wybranych tekstów dramatycznych; (teksty uzgodnione ze studentami) (4 godziny).

Dyskusja na temat uwarunkowań kontekstualnych poszczególnych tekstów, formy gatunkowe, odniesienia do tradycji literackiej, uwarunkowania społeczne i historyczne (4 godziny).

Zajęcia zaliczeniowe (1 godzina).

Literatura podstawowa:

1. Umberto Eco, *Interpretacja i nadinterpretacja*, Kraków 1998;
2. Ryszard Handke, *Poetyka dzieła literackiego. Instrumenty lektury*, Warszawa 2008;
3. *Liryka polska. Interpretacje*, red. Jan Prokop, Janusz Sławiński, (dowolne wydanie);
4. Janusz Sławiński, *Miejsce interpretacji*, Gdańsk 2006;
5. *Sztuka interpretacji w ostatnim półwieczu*. Tom III, oprac. Henryk Markiewicz, współudział Teresa Walas, Kraków 2011 (wybór).

Literatura dodatkowa:

1. Bartosz Brożek, *Granice interpretacji*, Kraków 2017;
2. *Poezja polska. Interpretacje*. Pod red. Krystyny Heskiej-Kwaśniewicz i Bogdana Zelera, Katowice 2000;
3. *Nowela. Opowiadania. Gawęda. Interpretacje małych form narracyjnych*, red. Kazimierz Bartoszyński, Maria Jasińska, Stefan Sawicki, Warszawa 1974;
4. Stefan Sawicki, *Uwagi o analizie utworu literackiego*, w: *Poetyka. Interpretacja. Sacrum*, Warszawa 1981;
5. Andrzej Borkowski, „Matka Joanna od Aniołów” Jarosława Iwaszkiewicza. *Adaptacje i interpretacje*, w: *Kody kultury...*, red. H. Kubicka i O. Taranek, Wrocław 2009;
6. Henryk Markiewicz, *Wymiary dzieła literackiego*, Kraków 1996;
7. Michał Paweł Markowski, *Antropologia, humanizm, interpretacja*, w: *Kulturowa teoria literatury. Główne pojęcia i problemy*, red. Michał Paweł Markowski, Ryszard Nycz, Kraków 2012 (lub inne wydanie);
8. *Kulturowa teoria literatury 2. Poetyki, problematyki, interpretacje*, red. Teresa Walas i Ryszard Nycz, Kraków 2012 (wybór);
9. Beata Walęciuk-Dejneka, *Poezja „lęku” Haliny Poświatowskiej – próba lektury wybranych wierszy*, w: *Arachnofobia – metaforyczne odsłony kobiecych lęków. Peregrynacje w przestrzeniach kultury*, red. Barbara Stelingowska, Beata Walęciuk-Dejneka, Siedlce 2013, s. 87-97;
10. Beata Walęciuk-Dejneka, *Demoniczne feminy z nieziemskimi ciałami - modernistyczny dyskurs kobiecy w wybranych tekstach Bronisławy Ostrowskiej*, w: *Doświadczenie świata w literaturach słowiańskich epoki pre-, modernizmu i post-modernizmu*, red. Danuta Szymonik, Roman Mnich, Conversatoria Litteraria Rok VI – VII (2013-2014), Siedlce - Banská Bystrica 2014, s. 93-104;
11. Beata Walęciuk-Dejneka, *Między beznadziejnością a modlitwą – Święta Rita w wybranych*

utworach polskich XXI wieku w: Literatura u progu XXI wieku, red. Joanny Chłosty-Zielonki i Zbigniewa Chojnowskiego, Wydawnictwo UWM, Olsztyn 2014, s. 239-250.

12. Walentyna Krupowies, *Melancholijny rys buntownika. Przypadek Miłosza*, w: eadem, *Topografie wileńskie*, Siedlce 2025, s.71-76.

13. Barbara Bandzarewicz, *Wizerunek kobiety u kresu młodości na podstawie „Brudnych czynów” Marka Hłaski*, w: *Oblicza kobiecej starości. Literatura i historia*, red. Beata Walęciuk-Dejneka, Kraków 2016.

14. Barbara Bandzarewicz, *Przemocowe zachowania erotyczne w prozie Marka Hłaski*, *Conversatoria Litteraria* 2024, tom 18, nr XVIII: *Tyrani i tyranie w literaturze, kulturze, języku*, s. 174-188.

Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:

Analiza tekstów literackich, analiza literatury przedmiotu, dyskusja, „burza mózgów”

Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:

Symbol efektu	Metody weryfikacji efektów uczenia się
W_01, W_02, W_03	Efekty z wiedzy będą weryfikowane na podstawie ustnych odpowiedzi udzielonych na pytania zadawane podczas zajęć, sprawdzające stopień opanowania przez studentów materiału ćwiczeniowego oraz wskazanych pozycji literatury.
U_01, U_02, U_03, U_04	Efekty z umiejętności będą sprawdzane na bieżąco podczas zajęć, obserwację zachowań studentów, zaangażowanie w wykonywane ćwiczenia, dyskusję i interpretację tekstów, a także na podstawie końcowej pracy pisemnej.
K_01, K_02	Efekty z kompetencji społecznych będą weryfikowane poprzez obserwację zachowań, zaangażowanie w rozwiązywanie zadań problemowych, umiejętność pracy indywidualnej i w grupie.

Forma i warunki zaliczenia:

Zaliczenie ćwiczeń odbywa się na podstawie pisemnej pracy o charakterze analityczno-interpretacyjnym (analiza i interpretacja wybranego tekstu literackiego).

Kryteria oceny pracy:

1. wykonanie zadania (treść, forma, poziom naukowy, bibliografia, przypisy) – 23 punkty
2. poprawność merytoryczna i językowa – 10 punktów.

Ocena pracy pisemnej:

43 – 39 punktów – ocena bardzo dobra,

38 punktów – ocena dobra plus,

37 – 33 punkty – ocena dobra,

32 – 28 punktów – ocena dostateczna plus,

27 – 22 – ocena dostateczna,

poniżej 22 punktów – ocena niedostateczna

Ponadto za aktywne uczestnictwo w ćwiczeniach student może uzyskać na poszczególnych zajęciach 0,5 punktu, co łącznie daje możliwość zdobycia 7 punktów w semestrze.

Ogólna ocena z ćwiczeń:

50 – 45 punktów – bardzo dobra,

44 – 40 punktów – dobra plus,

39 – 35 punktów – dobra,

34 – 30 punktów – dostateczna plus,

29 – 25 punktów – dostateczna,

poniżej 25 punktów – niedostateczna.

Bilans punktów ECTS:

Studia stacjonarne

Aktywność	Obciążenie studenta
Udział w ćwiczeniach	30 godzin
Udział w konsultacjach	2 godziny
Przygotowanie do zajęć	43 godziny
Napisanie pracy pisemnej wraz z przygotowaniem	10 godzin
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	75 godzin
Punkty ECTS za przedmiot	3 ECTS

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia

Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Składnia współczesnego języka polskiego 1
Nazwa w języku angielskim:	Syntax of contemporary polish language 1	
Język wykładowy:	polski	
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:		filologia polska
Jednostka realizująca:	Wydział Nauk Humanistycznych	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):		obowiązkowy
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia, jednolitych magisterskich):		pierwszego
Rok studiów:	drugi	
Semestr:	czwarty	
Liczba punktów ECTS:	1	
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		prof. dr hab. Aleksander Kiklewicz
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		prof. dr hab. Aleksander Kiklewicz
Założenia i cele przedmiotu:		Przedmiot ma na celu przyswojenie podstawowych pojęć i zagadnień teoretycznych składni, zwłaszcza jej aspektów formalno-strukturalnych, semantycznych i komunikacyjnych
Symbol efektu	Efekty uczenia się	Symbol efektu kierunkowego
	WIEDZA Student zna i rozumie:	
W_01	terminologie w zakresie współczesnej składni języka polskiego z uwzględnieniem jej aspektów formalno-strukturalnych, semantycznych i komunikacyjnych	K_W03
Symbol efektu	UMIEJĘTNOŚCI Student potrafi:	Symbol efektu kierunkowego
	odróżniać, opisywać, interpretować różne zjawiska językowe i ich modele lingwistyczne, stosować specjalistyczną terminologię dotyczącą opisu języka oraz gromadzić i opracowywać dane bibliograficzne, które odnoszą się do określonego problemu badawczego	
U_01		K_U04
Symbol efektu	KOMPETENCJE SPOŁECZNE	Symbol efektu

	Student jest gotów do:	kierunkowego
K_01	jasnego i precyzyjnego określania priorytetów w realizacji zadań badawczych i aplikacyjnych	K_K01
Forma i typy zajęć:	wykład	
Wymagania wstępne i dodatkowe:		
Przedmiot nawiązuje do podstawowych pojęć i terminów lingwistycznych, z którymi studenci zapoznali się we wcześniejszych latach, takich jak wstęp do językoznawstwa, fleksja współczesnego języka polskiego, język obcy i in.		
Treści modułu kształcenia:		
1. Składnia jako nauka. Najważniejsze teorie składniowe XX w. i XXI w. Kierunki badań syntaktycznych. 2. Składnia konstrukcyjna (formalna, strukturalna). Gramatyka zależności. Składniki syntaktyczne, grupy syntaktyczne. Walencja. Konotacja, akomodacja, klasa walencyjna, cechy selekcyjne. 3. Zdanie. Schematy zdaniowe. Słowniki walencyjne. 4. Składnia semantyczna. Pojęcie propozycji. Struktura predykatowo-argumentowa zdania. Typy predykatów i argumentów. Argumenty propozycjonalne i typy ich manifestacji. Eksplicytacja vs. implicytacja. Uzupełnienia przyłączone (adiunkty, modyfikatory). 5. Składnia komunikacyjna. Aktualne rozczłonkowanie wypowiedzenia. Tematyczno-rematyczna organizacja tekstu. 6. Składnia wypowiedzenia. Procesy syntaktyczne.		
Literatura podstawowa:		
Grzegorzczkova, R., <i>Wykłady z polskiej składni</i> . Warszawa 1996. Jodłowski, S. , <i>Podstawy składni polskiej</i> . Warszawa 1977. Klemensiewicz, Z. <i>Zarys składni polskiej</i> . Warszawa 1963; 1969). Klemensiewicz, Z., <i>Podstawowe wiadomości z gramatyki języka polskiego</i> . Warszawa 1973. Labocha, J., Tutak, K., <i>Podstawy analizy składniowej wypowiedzeń</i> . Kraków 2005. Podracki, J., <i>Składnia polska</i> . Warszawa 1998. Saloni, Z., Świdziński, M., <i>Składnia współczesnego języka polskiego</i> . Warszawa 1998.		
Literatura dodatkowa:		
Nagórko, A., <i>Zarys gramatyki polskiej</i> , Warszawa 1997 Pisarkowa, K., <i>Historia składni języka polskiego</i> , Wrocław 1984 etc. Ruszkowski, M., <i>Analiza składniowa wypowiedzeń</i> , Kielce 1997. Topolińska, Z. (red.), <i>Gramatyka współczesnego języka polskiego. Składnia</i> , Warszawa 1984. Wiśniewski, M., <i>Strukturalna charakterystyka polskich wypowiedzeń niezdaniowych</i> . Toruń 1994. Wróbel, H., <i>Gramatyka języka polskiego</i> , Kraków 2001.		
Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:		
Wykład tradycyjny metodą podającą		

Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:	
Symbol efektu	Metody weryfikacji efektów uczenia się
W_01	test pisemny w trakcie zaliczenia – pytania egzaminacyjne, polegające na wyjaśnieniu pojęć i terminów syntaktycznych
U_01	rozmowa w trakcie egzaminu – pytania egzaminacyjne, polegające na rozwiązywaniu problemów
K_01	poprzez bezpośrednią obserwację aktywności studentów podczas zajęć i konsultacji (udział studentów w dyskusji, zaangażowanie w proces studiowania, zaangażowanie i umiejętności pracy grupowej, gotowość i umiejętności poszerzania wiedzy, itp.)
Forma i warunki zaliczenia:	
Warunkiem uzyskania zaliczenia przedmiotu jest udział w zajęciach dydaktycznych, pozytywna ocena wyników pisemnego egzaminu sprawdzającego – stopień przyswojenia materiału objętego ustalonym przez wykładowcę zakresem wiedzy. Punktacja oraz oceny w ujęciu procentowym: 0-50 pkt – niedostateczny, 51-60 – dostateczny, 61-70 – dostateczny plus, 71-80 – dobry, 81-90 – dobry plus, 91-100 – bardzo dobry.	
Bilans punktów ECTS:	
Studia stacjonarne	
Aktywność	Obciążenie studenta
Udział w wykładach/ćwiczeniach	15 godzin
Udział w konsultacjach i egzaminie	2 godziny
Samodzielna lektura, przygotowanie pracy kontrolnej	4 godziny
Przygotowanie się do zaliczenia	4 godziny
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	25 godzin
Punkty ECTS za przedmiot	1

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia

Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Składnia współczesnego języka polskiego 2
Nazwa w języku angielskim:	Syntax of contemporary polish language 2	
Język wykładowy:	polski	
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:		Filologia polska
Jednostka realizująca:	Wydział Nauk Humanistycznych	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):		obowiązkowy
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia, jednolitych magisterskich):		pierwszego stopnia
Rok studiów:	drugi	
Semestr:	czwarty	
Liczba punktów ECTS:	3	
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		prof. dr hab. Aleksander Kiklewicz
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		prof. dr hab. Aleksander Kiklewicz
Założenia i cele przedmiotu:		Przedmiot ma na celu nabycie umiejętności w zakresie analizy konstrukcji syntaktycznych różnego formatu
Symbol efektu	Efekty uczenia się	Symbol efektu kierunkowego
	WIEDZA Student zna i rozumie:	
W_01	metody analizy syntaktycznej konstrukcji językowych różnego formatu: grupy wyrazowych, zdań prostych, zdań złożonych i tekstów	K_W09
Symbol efektu	UMIEJĘTNOŚCI Student potrafi:	Symbol efektu kierunkowego
U_01	stosować pojęcia teoretycznego współczesnej składni formalnej, semantycznej i komunikacyjnej w analizach konstrukcji syntaktycznych różnego formatu, a także prezentować wyniki analiz w formie graficznej	K_U02
Symbol efektu	KOMPETENCJE SPOŁECZNE Student jest gotów do:	Symbol efektu kierunkowego

K_01	podnoszenia poziomu swojej wiedzy i umiejętności, także w zakresie doskonalenia własnej polszczyzny, dokształcania się zawodowego i rozwoju osobistego	K_K04
Forma i typy zajęć:		ćwiczenia 15 godzin
Wymagania wstępne i dodatkowe:		
Przedmiot nawiązuje do podstawowych pojęć i terminów lingwistycznych, z którymi studenci zapoznali się we wcześniejszych latach, takich jak wstęp do językoznawstwa, fleksja współczesnego języka polskiego, język obcy i in.		
Treści modułu kształcenia:		
Analiza składnikowa. Wyodrębnienie składników syntaktycznych: a) zdaniowych i niezdaniowych; b) terminalnych i frazowych. Analiza składników bezpośrednich. Konstrukcje vs. wyrażenia syntaktyczne. Analiza grup syntaktycznych z determinacją ze względu na: a) kategorię gramatyczną kategorii gramatycznej członu nadrzędnego (czasownikowe, rzeczownikowe, liczebnikowe itd.); b) funkcję semantyczną podrzędnika; c) typ akomodacji (związek rzędu, zgody lub przynależności); d) cechy selekcyjne nadrzędnika. Analiza struktur zdaniowych. Funkcja predykatywna a funkcja komunikacyjna. Konotacja, walencja. Analiza walencyjna czasowników. Pojęcie klasy walencyjnej. Predykaty, aktanty, modyfikatory (adiunkty). Zdanie minimalne. Schematy zdaniowe. Słowniki walencyjne. Składnia komunikacyjna. Aktualne rozczłonkowanie wypowiedzenia. Tematyczno-rematyczna organizacja tekstu. Syntaktyczna organizacja tekstów różnych gatunków (analiza przypadków). Składnia wypowiedzenia. Procesy syntaktyczne.		
Literatura podstawowa:		
Grzegorzczkova, R., <i>Wykłady z polskiej składni</i>, Warszawa 1996. Jodłowski, S., <i>Podstawy składni polskiej</i>, Warszawa 1977. Klemensiewicz, Z. <i>Zarys składni polskiej</i>, Warszawa 1963; 1969. Klemensiewicz, Z., <i>Podstawowe wiadomości z gramatyki języka polskiego</i>, Warszawa 1973. Labocha, J., Tutak, K., <i>Podstawy analizy składniowej wypowiedzeń</i>, Kraków 2005. Saloni, Z., Świdziński, M., <i>Składnia współczesnego języka polskiego</i>, Warszawa 1998.		
Literatura dodatkowa:		
Buttler, D., Kurkowska, H., Satkiewicz, H., <i>Kultura języka polskiego. Zagadnienia poprawności gramatycznej</i>, Warszawa 1986. Jadacka, H., <i>Kultura języka polskiego. Fleksja, słotwórstwo, składnia</i>, Warszawa 2006. Karolak, S., <i>Zagadnienia składni ogólnej</i>, Warszawa 1972. Kiklewicz, A, <i>Podstawy składni funkcjonalnej</i>, Olsztyn 2004.		
Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:		
Ćwiczenia polegające na analizie tekstów z wyszczególnianiem jednostek składniowych, ich charakterystyk formalnych, strukturalnych i semantycznych		
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiąganym przez studenta:		

Symbol efektu	Metody weryfikacji efektów uczenia się
W_01	test pisemny w trakcie egzaminu – zadania praktyczne, polegające na analizie syntaktycznej konstrukcji różnego formatu (grup wyrazowych i zdań)
U_01	rozmowa w trakcie egzaminu – pytania egzaminacyjne, polegające na rozwiązywaniu problemów
K_01	poprzez bezpośrednią obserwację aktywności studentów podczas zajęć i konsultacji (udział studentów w dyskusji, zaangażowanie w proces studiowania, zaangażowanie i umiejętności pracy grupowej, gotowość i umiejętności poszerzania wiedzy, itp.)
Forma i warunki zaliczenia:	
Warunkiem uzyskania zaliczenia przedmiotu jest udział w zajęciach dydaktycznych, pozytywna ocena wyników pisemnego zaliczenia sprawdzającego – stopień przyswojenia materiału objętego ustalonym przez wykładowcę zakresem wiedzy. Punktacja oraz oceny w ujęciu procentowym: 0-50 pkt – niedostateczny, 51-60 – dostateczny, 61-70 – dostateczny plus, 71-80 – dobry, 81-90 – dobry plus, 91-100 – bardzo dobry.	
Bilans punktów ECTS:	
Studia stacjonarne	
Aktywność	Obciążenie studenta
Udział w wykładach/ćwiczeniach	15 godzin
Udział w konsultacjach	1 godzina
Samodzielna lektura, przygotowanie pracy kontrolnej	45 godzin
Przygotowanie się do zaliczenia	19 godzin
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	75 godzin
Punkty ECTS za przedmiot	3

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia			
Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Warsztat kreatywnego pisania 2	
Nazwa w języku angielskim:		Creative writing 2	
Język wykładowy:	polski		
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:			filologia polska
Jednostka realizująca:		Wydział Nauk Humanistycznych	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):			fakultatywny
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia, jednolitych magisterskich):			pierwszego stopnia
Rok studiów:	drugi		
Semestr:		czwarty	
Liczba punktów ECTS:	3		
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		mgr Barbara Bandzarewicz	
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		mgr Barbara Bandzarewicz, dr hab. Barbara Stelingowska	
Założenia i cele przedmiotu:		Zajęcia rozwijają umiejętności studentów w zakresie tworzenia i redagowania tekstów; wyposażają w narzędzia praktyczne twórczego pisania; rozwijają wyobraźnię, myślenie kreatywne, innowacyjne i krytyczne; dostarczają wiedzy o technikach pisania oraz o funkcjonowaniu współczesnego rynku.	
Symbol efektu	Efekty uczenia się		Symbol efektu kierunkowego
	WIEDZA Student zna i rozumie:		
S_W01	Student zna i rozumie zasady szeroko pojętego twórczego pisania, dziennikarstwa oraz edytorstwa, w tym pracy redakcyjnej i wydawniczej w czasopismach, wydawnictwach literackich i naukowych oraz mediach elektronicznych.		K_W01, K_W02, K_W04, K_W07, K_W10, K_W11
S_W02	Student zna i rozumie zagadnienia teoretyczne związane z pisanem oraz redakcją merytoryczną tekstu, a także ich zastosowanie w praktyce. Posiada wiedzę na temat procesów twórczych, struktury i stylu, co pozwala mu świadomie kształtować treści w ramach kreatywnego pisania.		K_W02, K_W04
S_W03	Student zna i rozumie mechanizmy perswazji językowej, dialogu i		K_W02, K_W04

	debat, a także ich rolę w procesie komunikacji. Posiada świadomość językową, która pozwala mu skutecznie wykorzystywać te techniki w kreatywnym pisaniu, dostosowując styl i argumentację do odbiorcy oraz celu wypowiedzi.	
Symbol efektu	UMIEJĘTNOŚCI Student potrafi:	Symbol efektu kierunkowego
S_U01	Student potrafi wykorzystywać swoje umiejętności pisarskie i edytorskie – zarówno merytoryczne, techniczne, jak i organizacyjne – w kontekście nowych technologii informacyjnych i wydawniczych. Potrafi je zastosować w procesie kreatywnego pisania, tworząc i edytując treści zgodnie z wymaganiami współczesnych mediów oraz standardami technologicznymi.	K_U05, K_U11, K_U13
S_U02	Student potrafi tworzyć i redagować różnorodne teksty prasowe, artystyczne i użytkowe, wykorzystując techniki kreatywnego pisania. Umiejętnie dostosowuje styl i formę do charakteru tekstu oraz oczekiwań odbiorcy, łącząc wyobraźnię z precyzyjnością przekazu.	K_U04, K_U05, K_U06
S_U03	Student potrafi dokonać redakcji komputerowej tekstu oraz edytować treści w sieci, wykorzystując narzędzia cyfrowe do poprawy jakości tekstu. Potrafi łączyć te umiejętności z kreatywnym pisaniem, dostosowując formę i treść do specyfiki mediów internetowych i oczekiwań współczesnych odbiorców.	K_U05
Symbol efektu	KOMPETENCJE SPOŁECZNE Student jest gotów do:	Symbol efektu kierunkowego
S_K01	Student jest gotów do bycia świadomym i kompetentnym odbiorcą różnorodnych tekstów, potrafiąc analizować je z perspektywy kreatywnego pisania. Rozumie techniki i strategie wykorzystywane w różnych formach literackich, co pozwala mu na głębszą interpretację i ocenę tekstów w kontekście twórczym.	K_K02, K_K03
S_K02	Student jest gotów do przestrzegania zasad etyki zawodowej i prawa autorskiego, rozumiejąc ich znaczenie w kontekście kreatywnego pisania. Działa odpowiedzialnie, szanując prawa twórców i dbając o oryginalność swoich tekstów, zarówno w pracy pisarskiej, jak i redakcyjnej.	K_K01, K_K05
Forma i typy zajęć:		ćwiczenia
Wymagania wstępne i dodatkowe:		
Podstawowa wiedza z zakresu i wiedzy o literaturze – zwłaszcza stylistyki i genologii.		
Treści modułu kształcenia:		

Ćwiczenia:

1. Typologia form gatunkowych komunikacji literackiej i użytkowej.
2. Informacja i publicystyka jako główne rodzaje wypowiedzi dziennikarskiej.
3. Formy pośrednie między informacją a publicystyką (polemika i komentarz jako formy publicystycznego dyskursu).
4. Formy pograniczne: dyskusja, debata, list do redakcji, wywiad.
5. Klasyfikacja tekstów publicystycznych (publicystyka sportowa, polityczna, społeczna, kulturalna, naukowa).
6. Zasady kompozycji tekstów. Rola tytułów, podtytułów, śródtytułów, lidów.
7. Jak stworzyć klikane tytuły?
8. Wiadomość/artkuł jako gatunek wypowiedzi prasowej.
9. Informacja prasowa. Krótkie gatunki informacyjne w prasie (wzmianka, notatka, zapowiedź, relacja, korespondencja, sprawozdanie).
10. Przegląd prasy jako gatunek.
11. Ćwiczenia z redakcji tekstu.

Literatura podstawowa:

1. *Dziennikarstwo i świat mediów. Nowa edycja*, red. Zbigniew Bauer i Edward Chudziński, Kraków 2008 (lub wcześniejsze wyd. 2, Kraków 2000).
2. *Jak zostać pisarzem. Pierwszy polski podręcznik dla autorów*, red. Andrzej Zawada, Wrocław 2011
3. Magdoń Andrzej, *Reporter i jego warsztat*, Kraków 2000.
4. Wojtak Maria, *Gatunki prasowe*, Lublin 2004.
5. Wolny-Zmorzyński Kazimierz, Andrzej Kaliszewski, Jerzy Snopek, Wojciech Furman, *Prasowe gatunki dziennikarskie*, Warszawa 2014.

Literatura dodatkowa:

1. Bortnowski Stanisław, *Warsztaty dziennikarskie*, Warszawa 2007.
2. Filipiak Izabella, *Twórcze pisanie dla młodych panien*, Warszawa 1999.
3. Grant-Adamson Lesley, *Jak napisać powieść kryminalną*, tłum. Michał Rusinek, Kraków 1999.
4. Hennessy Brendan, *Dziennikarstwo publicystyczne*, tłum. Agata Sadza, Kraków 2009.
5. King Stephen, *Jak pisać. Pamiętnik rzemieślnika*, tłum. Paulina Braiter, Warszawa 2001.
6. Zuckerman Albert, *Jak napisać świetną powieść*, tłum. Mirosław Kościuk, Poznań 2000.

Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:

Heureza w elementami wykładu, wspomagana prezentacją multimedialną; analiza materiału prasowego; praktyczne redagowanie tekstów publicystycznych; praca twórcza.

Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:

Symbol efektu kierunkowego	Metody weryfikacji efektów uczenia się
S_W01, S_W02, S_W03	Efekty z zakresu wiedzy będą monitorowane na dwóch poziomach. Po pierwsze, oceniana będzie ich codzienna aktywność twórcza podczas zajęć, obejmująca krótkie ćwiczenia pisarskie, eksperymenty językowe oraz udział w dyskusjach na temat technik narracyjnych i stylu. Po drugie, kluczowym elementem oceny będą

	bardziej rozbudowane teksty, które studenci dostarczają na zajęcia – np. opowiadania, fragmenty powieści. Analiza tych prac pozwoli na ocenę stopnia opanowania zasad konstruowania fabuły, budowania postaci, kreowania napięcia oraz świadomego stosowania środków stylistycznych i narracyjnych.
S_U01, S_U02, S_U03	Efekty w zakresie umiejętności będą sprawdzane na bieżąco poprzez aktywną obserwację ich działań podczas zajęć oraz analizę przygotowywanych przez nich tekstów. W trakcie zajęć oceniane będzie m.in. umiejętność tworzenia spójnych i angażujących narracji, rozwijania pomysłów literackich, świadomego stosowania środków stylistycznych oraz efektywnej pracy nad strukturą tekstu. Dodatkowo, przygotowywane przez nich dłuższe formy pisemne, np. opowiadania, eseje literackie czy scenariusze, będą podlegały szczegółowej analizie pod kątem logicznej konstrukcji, oryginalności stylu, klarowności przekazu i zdolności do samodzielnej redakcji tekstu.
S_K01, S_K02	Efekty w zakresie kompetencji społecznych będą sprawdzane na bieżąco podczas zajęć, poprzez obserwację zaangażowania studentów w pracę grupową, ich umiejętność udzielania i przyjmowania konstruktywnej krytyki oraz aktywnego uczestnictwa w dyskusjach.

Forma i warunki zaliczenia:

Przedmiot kończy się zaliczeniem na ocenę. Na warunki uzyskania zaliczenia przedmiotu składają się: obecność i aktywność na ćwiczeniach oraz pozytywna ocena z wykonanych prac w trakcie trwania semestru. Przygotowanie projektu końcowego: portfolio.

Bilans punktów ECTS:

Studia stacjonarne

Aktywność	Obciążenie studenta
Udział w ćwiczeniach	30 godzin
Samodzielne przygotowanie się do ćwiczeń	13 godzin
Przygotowanie projektu na zaliczenie	30 godzin
Udział w konsultacjach	2 godziny
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	75 godzin
Punkty ECTS za przedmiot	3 ECTS

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia

Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Kreacja językowa reklamy współczesnej 1
Nazwa w języku angielskim:		Language creation of advertising 1
Język wykładowy:	polski	
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:		filologia polska
Jednostka realizująca:	Wydział Nauk Humanistycznych	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):		fakultatywny
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia, jednolitych magisterskich):		pierwszego
Rok studiów:	drugi	
Semestr:	czwarty	
Liczba punktów ECTS:	1	
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		dr Marcin Pliszka
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		dr hab. Barbara Stelingowska, dr Marcin Pliszka; mgr Barbara Bandzarewicz
Założenia i cele przedmiotu:		Celem przedmiotu jest nabycie przez studenta umiejętności analizy i interpretacji przekazu reklamowego i poszerzenie wiedzy o przekazie reklamowym.
Symbol efektu	Efekty uczenia się	Symbol efektu kierunkowego
	WIEDZA Student zna i rozumie:	
S_W01	zagadnienia z zakresu technologii informacyjnych;	K_W02, K_W11
S_W02	reguły dotyczące literatury i języka polskiego w różnego rodzaju mediach;	K_W02, K_W05, K_W12
Symbol efektu	UMIEJĘTNOŚCI Student potrafi:	Symbol efektu kierunkowego
S_U01	wykorzystywać sprawności pisarskie i edytorskie (merytoryczne, techniczne i organizacyjne) związane z nowymi technologiami	K_U05, K_U11, K_U13

	informacyjnymi	
Symbol efektu	KOMPETENCJE SPOŁECZNE Student jest gotów do:	Symbol efektu kierunkowego
S_K01	bycia świadomym i kompetentnym odbiorcą różnorodnych tekstów;	K_K02, K_K03
Forma i typy zajęć:	wykład konwersacyjny, prezentacja multimedialna, film	
Wymagania wstępne i dodatkowe:		
Podstawowa wiedza z zakresu retoryki, gramatyki języka polskiego i leksykologii oraz z zakresu kultury audiowizualnej nabyta na wcześniejszym etapie kształcenia. Umiejętność posługiwania się nowoczesnymi mediami elektronicznymi i programem Word.		
Treści modułu kształcenia:		
• Czym jest reklama? Krótki zarys historii reklamy. Definicja(-e) reklamy. Cele i funkcje komunikatów reklamowych. • Reklama jako komunikat perswazyjny. Cechy komunikatu reklamowego. Perswazja językowa. Mechanizmy perswazyjne w języku reklamy. • Reklama w kulturze. Wartościowanie w komunikatach reklamowych. Reklama a inne teksty kultury (film, literatura, malarstwo, zjawiska życia codziennego). Intertekstualność reklamowego komunikatu. • Reklama i media. Wielokodowość współczesnego przekazu reklamowego. Typologia komunikatów reklamowych w zależności od rodzaju użytkowanego medium. • Charakterystyka reklamy telewizyjnej, radiowej i prasowej. Klasyfikacja mediów reklamowych. Charakterystyka reklamy prasowej. Techniki reklamy prasowej. Elementy ogłoszeń prasowych. Reklama radiowa. Reklama telewizyjna. • Reklama internetowa. Inne formy reklamy. Rodzaje form reklamowych w Internecie. Reklamowanie w wyszukiwarkach internetowych. Zalety i wady reklamy internetowej. Inne formy reklamy: reklama zewnętrzna, reklamy wielkowymiarowe, ulotki i foldery, marketing szeptany, lokowanie produktu. • Budowa przekazu reklamowego. Najważniejsze formy przekazów reklamowych w poszczególnych mediach. Budowa przekazu reklamowego. Nagłówek, treść zasadnicza i ilustracja – podstawowe elementy przekazu reklamowego. Slogany. Dźwięk. • Znaki niewerbalne w reklamie (barwa, światło, dźwięk/muzyka). Poetyka obrazu. Kolor a rodzaj reklamowanego produktu lub usługi. Dźwięk/muzyka w reklamie. Głos (barwa i tempo wypowiedzi). • Językowe właściwości komunikatów reklamowych. Leksyka i jej rola w komunikacie reklamowym. Frazologia. Metaforyka i topika. Polisemia w tekstach reklamowych. • Slogan reklamowy. Cechy i typy sloganów. • Świat przedstawiony komunikatu reklamowego. Podstawowe motywy świata reklamy (człowiek nowoczesny, kobieta, mężczyzna, dziecko, rodzina, zwierzęta, laboratorium, natura, motywy literackie i filmowe. Bohater w reklamie (rodzaje bohaterów). Czas. Przestrzeń.		
Literatura podstawowa:		

Gościński J., 1994, *Sztuka reklamy*, Kraków.

Lewiński P. H., 1999, *Retoryka reklamy*, Wrocław.

Zimny R., 2008, *Kreowanie obrazów świata w tekstach reklamowych*, Warszawa.

Literatura dodatkowa:

Kochan M., 2002, *Slogany w reklamie i polityce*, Warszawa.

Kopertowska D., 2000, *Język tekstów perswazyjnych (na podstawie współczesnych reklam)*, w: *Regulacyjna funkcja tekstów*, red. K. Michalewski, Łódź, s. 231-237.

Ożóg K., 1995, *Kilka uwag o języku reklamy radiowej i telewizyjnej*, „Język Polski” nr LXXV.

Pawłowska-Jądrzyk B., *Zarys poetyki uwodzenia. O strategiach perswazyjnych w reklamie wizualnej*, Warszawa 2021.

prace reklamowe wykonane na potrzeby kampanii reklamowej Instytutu Literaturoznawstwa i Językoznawstwa (wówczas Instytut Filologii Polskiej i Lingwistyki Stosowanej): banery, teczki, roll-up, plakaty informacyjne itp. (autor projektów Marcin Pliszka).

Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:

wykład, prezentacja multimedialna

Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:

Symbol efektu	Metody weryfikacji efektów uczenia się
S_W01, S_W02,	Efekty będą weryfikowane na podstawie pisemnych odpowiedzi udzielonych na pytania podczas końcowego zaliczenia pisemnego (pytania testowe i opisowe) sprawdzającego stopień opanowania przez studentów materiału wykładowego oraz podanej literatury przedmiotu.
S_U01,	Efekty będą weryfikowane na podstawie pisemnych odpowiedzi udzielonych na pytania podczas końcowego zaliczenia pisemnego sprawdzającego stopień opanowania przez studentów umiejętności analiz przekazów reklamowych.
S_K01	Efekty w zakresie kompetencji społecznych będą sprawdzane na bieżąco podczas zajęć, poprzez obserwację zaangażowania studentów i aktywnego uczestnictwa w dyskusjach.

Forma i warunki zaliczenia:

Przedmiot kończy się zaliczeniem na ocenę. Kolokwium pisemne.

0% – 50% – 2

51% - 60% - 3

61% - 70% - 3,5

71% - 80% - 4

81% - 90% - 4,5

91% - 100% - 5

Bilans punktów ECTS:	
Studia stacjonarne	
Aktywność	Obciążenie studenta
Udział w wykładach	15 godzin
Przygotowanie indywidualne do zajęć	2 godziny
Przygotowanie indywidualne do kolokwium	7 godzin
Udział w konsultacjach z przedmiotu	1 godzina
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	25 godzin
Punkty ECTS za przedmiot	1

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia

Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Kreacja językowa reklamy współczesnej 2
Nazwa w języku angielskim:		Language creation of advertising 2
Język wykładowy:	polski	
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:		filologia polska
Jednostka realizująca:	Wydział Nauk Humanistycznych	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):		fakultatywny
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia, jednolitych magisterskich):		pierwszy
Rok studiów:	drugi	
Semestr:	czwarty	
Liczba punktów ECTS:	2	
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		dr Marcin Pliszka
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		dr hab. Barbara Stelingowska, dr hab. Roman Bobryk, dr Marcin Pliszka; mgr Barbara Bandzarewicz
Założenia i cele przedmiotu:		Celem przedmiotu jest zdobycie umiejętności tworzenia tekstów reklamowych
Symbol efektu	Efekty uczenia się	Symbol efektu kierunkowego
	WIEDZA Student zna i rozumie:	
S_W01	reguły dotyczące literatury i języka polskiego w różnego rodzaju mediach;	K_W02, K_W05, K_W12
Symbol efektu	UMIEJĘTNOŚCI Student potrafi:	Symbol efektu kierunkowego
S_U01	tworzyć i redagować różnorodne teksty prasowe, artystyczne i użytkowe;	K_U04, K_U05, K_U06
Symbol efektu	KOMPETENCJE SPOŁECZNE Student jest gotów do:	Symbol efektu

		kierunkowego
S_K01	podnoszenia własnych kompetencji zawodowych.	K_K04
Forma i typy zajęć:	ćwiczenia	
Wymagania wstępne i dodatkowe:		
Podstawowa wiedza z zakresu retoryki, gramatyki języka polskiego i leksykologii oraz z zakresu kultury audiowizualnej. Umiejętność posługiwania się nowoczesnymi mediami elektronicznymi i programem Word.		
Treści modułu kształcenia:		
- Kreacja sloganu reklamowego. Konstruowanie sloganów dla różnych branż i grup docelowych. - Storytelling w reklamie. Przykłady udanych kampanii reklamowych opartych na storytellingu i analiza ich skuteczności. Opracowanie krótkiej historii reklamowej dla konkretnej marki, uwzględniając elementy narracyjne oraz dopasowanie do grupy docelowej. - Generowanie oryginalnych pomysłów na reklamy produktów codziennego użytku z wykorzystaniem nietypowych kontekstów i narzędzi komunikacyjnych. - Projektowanie graficzne w reklamie i promocji		
Literatura podstawowa:		
Bralczyk J., 2004, <i>Język na sprzedaż</i> , II wyd. Warszawa. Nowacki R, 2006, <i>Reklama. Podręcznik</i> , Warszawa		
Literatura dodatkowa:		
<i>Komunikacja werbalna i niewerbalna w reklamie, mediach i biznesie</i> , red. M. Jasińska, Siedlce 2012. Zimny R., 2008, <i>Kreowanie obrazów świata w tekstach reklamowych</i> , Warszawa. prace reklamowe wykonane na potrzeby kampanii reklamowej Instytutu Literaturoznawstwa i Językoznawstwa (wówczas Instytut Filologii Polskiej i Lingwistyki Stosowanej): banery, teczki, roll-up , plakaty informacyjne itp. (autor projektów Marcin Pliszka). Prace udostępnione studentom w formacie jpg, psd i pdf.		
Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:		
Ćwiczenia praktyczne, wykorzystanie sprzętu multimedialnego oraz dostępnego oprogramowania z pakietu Office lub innego.		
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiąganym przez studenta:		
Symbol efektu	Metody weryfikacji efektów uczenia się	
S_W01	Praca pisemna (projekt tekstu reklamowego).	
S_U01	Efekty w zakresie umiejętności będą sprawdzane na bieżąco poprzez aktywną obserwację działań podczas zajęć oraz analizę przygotowywanych tekstów reklamowych i ostatecznego projektu zaliczeniowego.	

S_K01	Ocena pod kątem systematyczności i aktywności, zaangażowania w dyskusję i pracę zespołową.	
Forma i warunki zaliczenia:		
Zaliczenie na ocenę. Warunki zaliczenia ćwiczeń: uzyskanie minimum oceny dostatecznej za przygotowanie i prezentację projektu indywidualnego (własny projekt tekstu reklamowego).		
Kryteria oceny projektu zaliczeniowego:		
1) struktura projektu – maksymalnie 5 punktów,		
2) strona techniczna projektu – maksymalnie 5 punktów,		
3) innowacyjność projektu – maksymalnie 8 punkty,		
Ocena projektu:		
16 – 15 punktów – ocena bardzo dobra,		
14 punktów – ocena dobra plus,		
13 – 12 punktów – ocena dobra,		
11 – 10 punktów – ocena dostateczna plus,		
9 – 8 – ocena dostateczna		
Bilans punktów ECTS:		
Studia stacjonarne		
Aktywność	Obciążenie studenta	
Udział w ćwiczeniach	15 godzin	
Przygotowanie indywidualne do zajęć	15 godzin	
Przygotowanie indywidualne do wykonania projektu na zaliczenie	19 godzin	
Udział w konsultacjach z przedmiotu	1 godzina	
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	50	
Punkty ECTS za przedmiot	2	

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia

Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Self-publishing i promocja tekstów w sieci
Nazwa w języku angielskim:	Self-publishing and promotion of writing on the Internet	
Język wykładowy:	polski	
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:		filologia polska
Jednostka realizująca:	Wydział Nauk Humanistycznych	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):		fakultatywny
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia, jednolitych magisterskich):		pierwszego stopnia
Rok studiów:	drugi	
Semestr:	czwarty	
Liczba punktów ECTS:	2	
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		mgr Maria Długołęcka-Pietrzak
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		dr hab. Andrzej Borkowski, dr Piotr Prachnio, dr Marcin Pliszka, mgr Maria Długołęcka-Pietrzak
Założenia i cele przedmiotu:		Celem przedmiotu jest zaznajomienie studentów z podstawowymi założeniami self-publishingu oraz możliwościami publikacji oraz promocji tekstów w sieci w praktyce
Symbol efektu	Efekty uczenia się	
	WIEDZA Student zna i rozumie:	
S_W01	szeroko pojęte twórcze pisanie, dziennikarstwo i edytorstwo (praca redakcyjna i wydawnicza w czasopiśmie, wydawnictwach literackich i naukowych oraz mediach elektronicznych);	K_W01, K_W02, K_W04, K_W07, K_W10, K_W11
S_W02	pojęcia z zakresu edytorstwa publikacji użytkowych i publicystycznych, a także polską tradycję edytorską oraz problematykę współczesną w zakresie kreacji i edycji tekstu w sieci;	K_W02, K_W10
S_W03	zasady działalności wydawniczej i rynku książki.	K_W02
Symbol efektu	UMIEJĘTNOŚCI Student potrafi:	
S_U01	wykorzystywać sprawności pisarskie i edytorskie (merytoryczne,	K_U05, K_U11,

	techniczne i organizacyjne) związane z nowymi technologiami informacyjnymi i wydawniczymi;	K_U13
S_U02	wykorzystać teoretyczną wiedzę z zakresu kreatywnego pisania i edytorstwa w praktyce wydawania tekstów literackich i literatury stosowanej oraz prac naukowych;	K_U02, K_U05, K_U08, K_U11
S_U03	dokonać redakcji komputerowej tekstu oraz edytować tekst w sieci;	K_U05
S_U04	wykorzystywać zdobytą wiedzę do samodzielnego projektowania edycji.	K_U05, K_U09, K_U13
Symbol efektu	KOMPETENCJE SPOŁECZNE Student jest gotów do:	Symbol efektu kierunkowego
S_K01	przestrzegania zasad etyki zawodowej i prawa autorskiego;	K_K01, K_K05
S_K02	podnoszenia własnych kompetencji zawodowych.	K_K04
Forma i typy zajęć:		ćwiczenia audytoryjne
Wymagania wstępne i dodatkowe:		
Ogólna wiedza z komunikacji oraz edytorstwa tekstu		
Treści modułu kształcenia:		
1. Zajęcia organizacyjne i organizacja pracy. Wstępne informacje o treściach kształcenia. 2. Self-publishing, webwriting, storytelling, blogging – pojęcia i definicje. 3. Publikowanie tekstu w Internecie: netykieta, prawo autorskie, licencje. 4. Od Nieszufłady do Wattpada: przegląd sieciowych platform dla autorów. 5. Kariera w Internecie: twórcy, którzy zaistnieli w sieci i ich publikacje. Wpływ social mediów na promocję literatury. Marketing tekstu w sieci. 6. Tematy, problemy, zagadnienia: o czym pisać w Internecie? 7. Jak przygotować tekst do publikacji w sieci – wskazówki edytorsko-redakcyjne. 8. Omówienie przygotowanych projektów. Zaliczenie przedmiotu.		
Literatura podstawowa:		
1. Joanna Wrycza-Bekier: <i>Magia słów. Jak pisać teksty, które porwą tłumy</i>, Gliwice 2018. 2. Joanna Wrycza-Bekier: <i>Szkoła twórczego pisania. Jak zostać autorem bestsellerowych powieści</i>, Gliwice 2022. 3. Jolanta Maćkiewicz: <i>Jak dobrze pisać. Od myśli do tekstu</i>, Warszawa 2014. 4. Grzegorz Miłkowski: <i>Niech Cię widzą w sieci! Blog lub serwis branżowy od podstaw</i>, Gliwice 2020. 5. Paweł Tkaczyk: <i>Narratologia. Umiejętność opowiadania historii tkwi w Tobie od zawsze. Opanuj ją i rozwiń</i>, Warszawa 2017. 6. Dominik Antonik: <i>Sława literacka albo nowe reguły sztuki. Studia z socjologii i ekonomii literatury</i>, Kraków 2024.		
Literatura dodatkowa:		
1. Anna Chełmniak: <i>Piekielnice</i>. Empik Selfpublishing, 2023.		

2. Katarzyna Barlińska P.S. Herytiera: *Start a fire. Runda pierwsza*, Gliwice 2022.
3. Weronika Marczak: *Rodzina Monet. Skarb*, Warszawa 2022.
4. Artur Pomierny: *Czernie*, Mińsk Mazowiecki 2024.

Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:

Prezentacja; praca przy komputerze

Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:

Symbol efektu	Metody weryfikacji efektów uczenia się
S_W01, S_W02 S_W03	Efekty z wiedzy będą weryfikowane na podstawie przedstawionego, ukończonego projektu końcowego (self-publishingowego).
S_U01, S_U02, S_U03, S_U04,	Efekty z umiejętności i kompetencji będą weryfikowane poprzez zaangażowanie w dyskusji podczas zajęć pozwalające ocenić umiejętności praktyczne studenta, rozwiązywanie zadań problemowych, w trakcie których student jest obserwowany przez nauczyciela.
S_K01, S_K02	Efekty z kompetencji będą weryfikowane podczas oceniany pod kątem systematyczności, aktywności i gotowości do wykorzystania zdobytej wiedzy z zakresu self-publishingu i promocji tekstów w sieci.

Forma i warunki zaliczenia:

Zaliczenie na ocenę; warunki uzyskania zaliczenia przedmiotu:

1. Przygotowanie do zajęć i aktywność – weryfikacja w trakcie trwania zajęć.
2. Przygotowanie końcowego projektu self-publishingowego.

Bilans punktów ECTS:

Studia stacjonarne

Aktywność	Obciążenie studenta
Udział w ćwiczeniach	15 godzin
Samodzielne przygotowanie się do ćwiczeń	20 godzin
Samodzielne przygotowanie się do zaliczenia	14 godzin
Udział w konsultacjach	1 godzina
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	50 godzin
Punkty ECTS za przedmiot	2

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia

Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Adjustacja i korekta tekstu
Nazwa w języku angielskim:		Adjudication and proofreading of texts
Język wykładowy:	polski	
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:		filologia polska
Jednostka realizująca:	Wydział Nauk Humanistycznych	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):		fakultatywny
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia, jednolitych magisterskich):		pierwszego
Rok studiów:	drugi	
Semestr:	czwarty	
Liczba punktów ECTS:	2	
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		mgr Barbara Bandzerewicz
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		mgr Barbara Bandzerewicz; dr Piotr Prachnio
Założenia i cele przedmiotu:		Celem zajęć jest poznanie reguł typograficznych, podstawowych terminów korektorskich, sposobów adiustacji, redakcji i korekty materiałów wydawniczych; nabycie praktycznych umiejętności w zakresie adiustacji i korekty.
Symbol efektu	Efekty uczenia się	Symbol efektu kierunkowego
	WIEDZA Student zna i rozumie:	
S_W01	zagadnienia teoretyczne pisania i redakcji merytorycznej tekstu;	K_W02, K_W04
Symbol efektu	UMIEJĘTNOŚCI Student potrafi:	Symbol efektu kierunkowego
S_U01	prawidłowo dokonywać adiustacji i korekty teksów	K_U03, K_U06
S_U02	dokonać redakcji komputerowej tekstu oraz edytować tekst w sieci;	K_U05
Symbol efektu	KOMPETENCJE SPOŁECZNE Student jest gotów do:	Symbol efektu kierunkowego

S_K01	bycia świadomym i kompetentnym odbiorcą różnorodnych tekstów;	K_K02, K_K03
Forma i typy zajęć:	Ćwiczenia audytoryjne	
Wymagania wstępne i dodatkowe:		
Podstawowa znajomość obsługi programów z pakietu Microsoft Office (ze szczególnym uwzględnieniem programu Word), znajomość podstawowych zasad ortograficznych i interpunkcyjnych.		
Treści modułu kształcenia:		
1. Zawód: adiustator i korektor – specyfika pracy i zakres obowiązków. 2. Pomoce naukowe w pracy adiustatora i korektora. 3. Rodzaje korekty i adiustacji tekstu 4. Rozróżnianie typów błędów w tekście oraz ich korekta z uwzględnieniem zasad poprawności językowej (z wykorzystaniem rozmaitych źródeł pomocniczych); 5. Znaki korektorskie i ich zastosowanie w praktyce (umiejętność stosowania znaków korektorskich; stylistyczne, ortograficzne, interpunkcyjne, techniczno-typograficzne opracowanie tekstu; przygotowanie erraty, sprostowania). 6. Układ edytorski tekstu głównego i tekstów pobocznych publikacji: struktura tekstu głównego; struktura publikacji hipertekstowej; materiały uzupełniające tekst główny; spisy bibliograficzne i indeksy.		
Literatura podstawowa:		
1. Karpowicz T., <i>Polszczyzna wzorcowa w praktyce zawodowej redaktorów</i>, Warszawa 2020. 2. Krupa R., <i>ABC komputerowo-drukarsko-wydawnicze</i>, Kraków 2004. 3. Osuchowska B., <i>Poradnik autora, tłumacza i redaktora</i>, Warszawa 2005. 4. Trzaska F., <i>Poradnik redaktora</i>, wyd. II, Warszawa 1976.		
Literatura dodatkowa:		
1. <i>Jak pisać i redagować. Poradnik redaktora. Wzory tekstów użytkowych</i>, Warszawa 2014. 2. <i>Działania na tekście. Przekład – redagowanie – ilustrowanie</i>, red. S. Niebrzegowska-Bartmińska, M. Nowosad-Bakalarczyk, T. Piekot, Lublin 2015. 3. <i>Formy i normy, czyli poprawna polszczyzna w praktyce</i>, red. K. Mosiołek-Kłosińska, Warszawa 2014. 4. Trzaska F., <i>Podstawy techniki wydawniczej</i>, Warszawa 1987. 5. Wolański A., <i>Edycja tekstów. Praktyczny poradnik. Książka, prasa, www</i>, Warszawa 2013.		
Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:		
Analiza tekstów, metoda projektów, prezentacja multimedialna, dyskusja, analiza przypadków, rozwiązywanie zadań		
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:		
Symbol efektu	Metody weryfikacji efektów uczenia się	
S_W01	Efekty z wiedzy będą weryfikowane na bieżąco w trakcie zajęć (studenci wykonują krótkie prace korektorskie, pomagające praktycznie opanować aktualnie	

	omawiane umiejętności adiustacyjne)
S_U01, S_U02,	Efekty w umiejętności będą weryfikowane podczas pracy pisemnej polegającej na opracowaniu tekstu
S_K01	Efekty z kompetencji społecznych będą weryfikowane podczas zaangażowania studenta w zajęcia, dyskusji i pracy zespołowej
Forma i warunki zaliczenia:	
Przedmiot kończy się zaliczeniem na ocenę. Warunkiem uzyskania zaliczenia jest opracowanie tekstu pod względem językowym, stylistycznym, ortograficznym, interpunkcyjnym, techniczno-typograficznym (z wykorzystaniem znaków korektorskich); systematyczne i poprawne wykonywanie ćwiczeń podczas zajęć. Punktacja: 0% – 50% – 2 51% - 60% - 3 61% - 70% - 3,5 71% - 80% - 4 81% - 90% - 4,5 91% - 100% - 5	
Bilans punktów ECTS:	
Studia stacjonarne	
Aktywność	Obciążenie studenta
Udział w ćwiczeniach	30 godzin
Samodzielne przygotowanie się do ćwiczeń	10 godzin
Samodzielne przygotowanie się do zaliczenia	9 godzin
Udział w konsultacjach	1 godzin
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	5 godzin
Punkty ECTS za przedmiot	2

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia			
Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Dydaktyka języka polskiego w szkole podstawowej 1	
Nazwa w języku angielskim:		Polish language teaching in primary school 1	
Język wykładowy:	polski		
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:		filologia polska, specjalność nauczycielska	
Jednostka realizująca:		Wydział Nauk Humanistycznych	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):			fakultatywny
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia, jednolitych magisterskich):			pierwszego stopnia
Rok studiów:	drugi		
Semestr:		czwarty	
Liczba punktów ECTS:	3		
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		dr Renata Bryzek	
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		dr Renata Bryzek	
Założenia i cele przedmiotu:		Nabycie i funkcjonalne wykorzystywanie przez studentów wiedzy, umiejętności i kompetencji z zakresu dydaktyki języka polskiego jako przedmiotu na etapie szkoły podstawowej. Doskonalenie umiejętności studentów w zakresie posługiwania się podstawowymi ujęciami teoretycznymi w projektowaniu sytuacji edukacyjnych, przygotowanie do projektowania, prowadzenia i ewaluacji lekcji języka polskiego w szkole podstawowej. Kształtowanie zdolności do dydaktycznej autorefleksji oraz rozwijanie krytycznego myślenia metodycznego.	
Symbol efektu	Efekty uczenia się		Symbol efektu ze standardu
	WIEDZA Student zna i rozumie:		
S_W23	miejsce danego przedmiotu lub rodzaju zajęć w ramowych planach nauczania na poszczególnych etapach edukacyjnych;		D.1.W1.
S_W24	podstawę programową danego przedmiotu, cele kształcenia i treści nauczania przedmiotu lub prowadzonych zajęć na poszczególnych etapach edukacyjnych, przedmiot lub rodzaj zajęć w kontekście		D.1.W2.

	wcześniejszego i dalszego kształcenia, strukturę wiedzy w zakresie przedmiotu nauczania lub prowadzonych zajęć oraz kompetencje kluczowe i ich kształtowanie w ramach nauczania przedmiotu lub prowadzenia zajęć;	
S_W25	integrację wewnątrz- i międzyprzedmiotową; zagadnienia związane z programem nauczania – tworzenie i modyfikację, analizę, ocenę, dobór i zatwierdzanie oraz zasady projektowania procesu kształcenia oraz rozkładu materiału;	D.1.W3.
S_W26	kompetencje merytoryczne, dydaktyczne i wychowawcze nauczyciela, w tym potrzebę zawodowego rozwoju, także z wykorzystaniem technologii informacyjno-komunikacyjnej, oraz dostosowywania sposobu komunikowania się do poziomu rozwoju uczniów i stymulowania aktywności poznawczej uczniów, w tym kreowania sytuacji dydaktycznych; znaczenie autorytetu nauczyciela oraz zasady interakcji ucznia i nauczyciela w toku lekcji; moderowanie interakcji między uczniami; rolę nauczyciela jako popularyzatora wiedzy oraz znaczenie współpracy nauczyciela w procesie dydaktycznym z rodzicami lub opiekunami uczniów, pracownikami szkoły i środowiskiem pozaszkolnym;	D.1.W4.
S_W27	konwencjonalne i niekonwencjonalne metody nauczania, w tym metody aktywizujące i metodę projektów, proces uczenia się przez działanie, odkrywanie lub dociekanie naukowe oraz pracę badawczą ucznia, a także zasady doboru metod nauczania typowych dla danego przedmiotu lub rodzaju zajęć;	D.1.W5.
S_W28	metodykę realizacji poszczególnych treści kształcenia w obrębie przedmiotu lub zajęć – rozwiązania merytoryczne i metodyczne, dobre praktyki, dostosowanie oddziaływań do potrzeb i możliwości uczniów lub grup uczniowskich o różnym potencjale i stylu uczenia się, typowe dla przedmiotu lub rodzaju zajęć błędy uczniowskie, ich rolę i sposoby wykorzystania w procesie dydaktycznym;	D.1.W6.
S_W29	organizację pracy w klasie szkolnej i grupach: potrzebę indywidualizacji nauczania, zagadnienie nauczania interdyscyplinarnego, formy pracy specyficzne dla danego przedmiotu lub rodzaju zajęć: wycieczki, zajęcia terenowe i laboratoryjne, doświadczenia i konkursy oraz zagadnienia związane z pracą domową;	D.1.W7.
S_W30	sposoby organizowania przestrzeni klasy szkolnej, z uwzględnieniem zasad projektowania uniwersalnego: środki dydaktyczne (podręczniki i pakiety edukacyjne), pomoce dydaktyczne – dobór i wykorzystanie zasobów edukacyjnych, w tym elektronicznych i obcojęzycznych, edukacyjne zastosowania mediów i technologii informacyjno-komunikacyjnej; myślenie komputacyjne w rozwiązywaniu problemów w zakresie nauczanego przedmiotu lub prowadzonych zajęć; potrzebę wyszukiwania, adaptacji i tworzenia elektronicznych zasobów edukacyjnych i projektowania multimedialnych;	D.1.W8.
Symbol	UMIEJĘTNOŚCI	Symbol

efektu	Student potrafi:	efektu ze standardu
S_U30	identyfikować typowe zadania szkolne z celami kształcenia, w szczególności z wymaganiami ogólnymi podstawy programowej, oraz z kompetencjami kluczowymi;	D.1.U1.
S_U31	przeanalizować rozkład materiału;	D.1.U2.
S_U32	identyfikować powiązania treści nauczanego przedmiotu lub prowadzonych zajęć z innymi treściami nauczania;	D.1.U3.
S_U33	dostosować sposób komunikacji do poziomu rozwojowego uczniów;	D.1.U4.
S_U34	kreować sytuacje dydaktyczne służące aktywności i rozwojowi zainteresowań uczniów oraz popularyzacji wiedzy;	D.1.U5.
S_U35	podejmować skuteczną współpracę w procesie dydaktycznym z rodzicami lub opiekunami uczniów, pracownikami szkoły i środowiskiem pozaszkolnym;	D.1.U6.
S_U36	dobierać metody pracy klasy oraz środki dydaktyczne, w tym z zakresu technologii informacyjno-komunikacyjnej, aktywizujące uczniów i uwzględniające ich zróżnicowane potrzeby edukacyjne;	D.1.U7.
Symbol efektu	KOMPETENCJE SPOŁECZNE Student jest gotów do:	Symbol efektu ze standardu
S_K10	adaptowania metod pracy do potrzeb i różnych stylów uczenia się uczniów;	D.1.K1.
S_K11	popularyzowania wiedzy wśród uczniów i w środowisku szkolnym oraz pozaszkolnym;	D.1.K2.
S_K12	zachęcania uczniów do podejmowania prób badawczych oraz systematycznej aktywności fizycznej;	D.1.K3.
S_K13	promowania odpowiedzialnego i krytycznego wykorzystywania mediów cyfrowych oraz poszanowania praw własności intelektualnej;	D.1.K4.
Forma i typy zajęć:		wykład i ćwiczenia
Wymagania wstępne i dodatkowe:		
Wiedza z zakresu podstaw pedagogiki i podstaw dydaktyki.		
Treści modułu kształcenia:		
Wykłady: - Dydaktyka ogólna a dydaktyka przedmiotowa. Obszary badawcze dydaktyki literatury i języka polskiego. Miejsce języka polskiego w ramowych planach nauczania w szkole podstawowej. Kształcenie polonistyczne w kontekście wcześniejszego i dalszego kształcenia. Specyfika nauczania języka polskiego jako przedmiotu. Wymiary przedmiotu język polski. - Struktura wiedzy w zakresie języka polskiego oraz kompetencje kluczowe i ich kształtowanie w		

ramach nauczania przedmiotu w szkole podstawowej, integracja wewnątrz- i międzyprzedmiotowa. Podstawa programowa języka polskiego, cele kształcenia i treści nauczania przedmiotu w szkole podstawowej w świetle dokumentów oświatowych.

3. Podstawa programowa a program nauczania. Rola programu nauczania w projektowaniu procesu kształcenia – tworzenie i modyfikacje, analiza, ocena, dobór i zatwierdzanie. Zasady projektowania rozkładu materiału, planu wynikowego.
4. Środki dydaktyczne, ich wykorzystanie na lekcjach języka polskiego. Podręcznik jako środek dydaktyczny – struktura, układ treści, funkcje. Materiały metodyczne dla nauczyciela języka polskiego, pakiety edukacyjne, pomoce dydaktyczne, w tym elektroniczne, sposoby wykorzystania w procesie edukacyjnym TIK, modyfikacja, adaptacja, tworzenie potrzebnych pomocy dydaktycznych i narzędzi. Myślenie komputacyjne w rozwiązywaniu problemów w zakresie nauczania języka polskiego w szkole podstawowej.
5. Cele ogólne i szczegółowe – budowa i funkcje. Operacjonalizacja celów nauczania. Związek celów z tematyką lekcji w kształceniu polonistycznym. Przykłady celów lekcji języka polskiego w szkole podstawowej. Cele lekcji a temat i tok lekcji. Zasady formułowania tematu lekcji.
6. Konwencjonalne i niekonwencjonalne metody nauczania. Metody ogólnodydaktyczne i autonomiczne dla przedmiotu język polski. Metody nauczania a formy pracy uczniów. Różne klasyfikacje metod nauczania. Kryteria doboru metod nauczania na lekcjach języka polskiego. Metody nauczania a tematyka lekcji i jej cele.
7. Planowanie lekcji języka polskiego. Plan metodyczny, konspekt lekcji – modele, struktura lekcji. Konspekt lekcji a scenariusz lekcji. Przykłady konspektów lekcji języka polskiego, rozwiązania merytoryczne i metodyczne, dobre praktyki.
8. Kompetencje merytoryczne, dydaktyczne i wychowawcze nauczyciela, w tym potrzeba zawodowego rozwoju, także z wykorzystaniem technologii informacyjno-komunikacyjnej, oraz dostosowywania sposobu komunikowania się do poziomu rozwoju uczniów szkoły podstawowej i stymulowania aktywności poznawczej uczniów, w tym kreowania sytuacji dydaktycznych.
9. Znaczenie autorytetu nauczyciela oraz zasady interakcji ucznia i nauczyciela w toku lekcji. Moderowanie interakcji między uczniami. Rola nauczyciela jako popularyzatora wiedzy oraz znaczenie współpracy nauczyciela w procesie dydaktycznym z rodzicami lub opiekunami uczniów, pracownikami szkoły podstawowej i środowiskiem pozaszkolnym.

Ćwiczenia:

1. Od podstawy programowej do programu nauczania i wymagań programowych, analiza i strukturyzacja treści kształcenia.
2. Sposoby organizowania przestrzeni klasy szkolnej, z uwzględnieniem zasad projektowania uniwersalnego: środki dydaktyczne (podręczniki i pakiety edukacyjne), pomoce dydaktyczne – dobór i wykorzystanie zasobów edukacyjnych, w tym elektronicznych i obcojęzycznych, edukacyjne zastosowania mediów i technologii informacyjno-komunikacyjnej.
3. Formułowanie celów lekcji w powiązaniu z wymaganiami programowymi, kompetencjami kluczowymi. Formułowanie tematów lekcji.
4. Zasady doboru metod nauczania typowych dla lekcji języka polskiego – ogólnodydaktycznych i autonomicznych. Integracja wewnątrzprzedmiotowa. Dostosowanie metod do potrzeb, możliwości uczniów w szkole podstawowej. Indywidualizacja kształcenia.
5. Analiza i opracowanie planów metodycznych, konspektów lekcji w zakresie kształcenia literackiego, językowego, kulturowego, z wykorzystaniem funkcjonalnych środków i pomocy dydaktycznych, w tym środków elektronicznych, narzędzi TIK. Metodyka realizacji poszczególnych treści kształcenia w obrębie przedmiotu język polski – rozwiązania merytoryczne i metodyczne, dobre praktyki, dostosowanie oddziaływań do potrzeb i możliwości uczniów lub grup uczniowskich o różnym potencjale i stylu uczenia się, typowe dla przedmiotu język polski błędy uczniowskie, ich rolę i sposoby wykorzystania w procesie dydaktycznym.
6. Organizacja pracy w klasie szkolnej i w grupach: indywidualizacja nauczania, zagadnienie nauczania interdyscyplinarnego. Potrzeba i funkcje pracy domowej. Formy pracy specyficzne dla przedmiotu język polski, także wycieczki edukacyjne, spotkania autorskie, wystawy i konkursy

przedmiotowe, odczyty. Przygotowanie uczniów do udziału w konkursach i olimpiadach przedmiotowych.

7. Projektowanie lekcji języka polskiego – symulacje dydaktyczne.

Literatura podstawowa:

1. Bortnowski S., *Przewodnik po sztuce uczenia literatury*, Warszawa 2005.
2. Chrzastowska B., Wyśłuch S., *Poetyka stosowana*, Warszawa 1987.
3. *Doskonalenie warsztatu nauczyciela polonisty*, red. A. Janus-Sitarz, Kraków 2005.
4. Janus-Sitarz A., *Polonista w szkole. Podstawy kształcenia nauczyciela polonisty*, Kraków 2004.
5. Janus-Sitarz A., *Przygotowanie ucznia do odbioru różnych tekstów kultury*, Kraków 2004.
6. Kowalikowa J., *Narodziny nauczyciela polonisty. Szkice edukacyjne*, Kraków 2006.
7. Książek-Szczepanikowa A., *Szkolne kształcenie literackie wobec przekazów i przekazników*, Siedlce 2005.
8. Myrdzik B., *Nowoczesność i tradycja w kształceniu literackim. Podręcznik do ćwiczeń z metodyki języka polskiego*, Lublin 2000.
9. Nagajowa M., *ABC metodyki języka polskiego*, Warszawa 1990.
10. *Wartościowanie a edukacja polonistyczna*, red. A. Janus-Sitarz, Kraków 2008.

Literatura dodatkowa:

1. Bortnowski S., *Jak uczyć poezji?*, Warszawa 1998.
2. Brudnik E., Moszyńska A., Owczarska B. *Ja i mój uczeń pracujemy aktywnie. Przewodnik po metodach aktywizujących*, Kielce 2000.
3. Chrzastowska B., *Lektura i poetyka*, WSiP, Warszawa 1987.
4. Chrzastowska B., *Rozkład materiału*. „Polonistyka” 1996, nr 2.
5. Chrzastowska B., *Kompetencje szkolnego polonisty*, Warszawa 1995.
6. *Edukacja polonistyczna wobec trudnej współczesności*, red. A. Janus-Sitarz, Kraków 2010.
7. *Edukacja literacka wobec przemian cywilizacyjnych i kulturowych*, red. M. Sinica, L. Jazownik, Zielona Góra 2008, artykuły z rozdz. *Edukacja polonistyczna wobec wyzwań epoki ponowoczesnej*.
8. *Innowacje i metody*, tom 1, pod red. M. Kwiatkowskiej-Ratajczak, Poznań 2011.
9. Janus-Sitarz A., *Przyjemność i odpowiedzialność w lekturze. O praktykach czytania literatury w szkole. Konstatacje. Oceny. Propozycje*. Kraków 2009.
10. Janus-Sitarz A., *Szkolne spotkania z literaturą*, Kraków 2007.
11. Jędrychowska M., *Lektura i kultura*, Warszawa 1994.
12. *Każdy uczeń jest ważny. Indywidualizacja na lekcji języka polskiego*, red. A. Janus-Sitarz, Kraków 2017.
13. Książek-Szczepanikowa A., *Życ w odbiorze... Czytelnicze wyzwanie z pozycji edukacji*, Siedlce 2008.
14. Taraszkiewicz M., *Jak uczyć lepiej czyli refleksyjny praktyk w działaniu*, Warszawa 2000.
15. *Twórczość i tworzenie w edukacji polonistycznej*, red. A. Janus-Sitarz, Kraków 2012.
16. Włodarczyk A., *Styl terapeutyczny w pracy nauczyciela polonisty*. Kraków 2007.
17. Wybrane artykuły z wydawanych czasopism metodycznych, poświęcone zagadnieniom metodyki nauczania języka polskiego.

Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:	
Wykład audytoryjny o charakterze tradycyjnym, problemowym, konwersatoryjnym z wykorzystaniem narzędzi TIK. Ćwiczenia realizowane z zastosowaniem metod tradycyjnych (asymilacyjnych, waloryzacyjnych, problemowych), aktywizujących studentów (wymagających twórczego rozwiązywania problemów, rozwijających twórcze myślenie, autorefleksję, autoewaluację).	
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:	
Symbol efektu	Metody weryfikacji efektów uczenia się
S_W23	Aktywny udział w zajęciach, bieżące przygotowanie i prezentowanie omawianych treści. Na egzaminie ustnym – odpowiedź na przygotowane pytania zgodnie z zagadnieniami do egzaminu.
S_W24	Aktywny udział w zajęciach, bieżące przygotowanie i prezentowanie omawianych treści. Na egzaminie ustnym – odpowiedź na przygotowane pytania zgodnie z zagadnieniami do egzaminu.
S_W25	Aktywny udział w zajęciach. Na egzaminie ustnym – odpowiedź na przygotowane pytania zgodnie z zagadnieniami do egzaminu.
S_W26	Aktywny udział w zajęciach. Na egzaminie ustnym – odpowiedź na przygotowane pytania zgodnie z zagadnieniami do egzaminu.
S_W27	Aktywny udział w zajęciach. Na egzaminie ustnym – odpowiedź na przygotowane pytania zgodnie z zagadnieniami do egzaminu.
S_W28	Aktywny udział w zajęciach. Na egzaminie ustnym – odpowiedź na przygotowane pytania zgodnie z zagadnieniami do egzaminu.
S_W29	Aktywny udział w zajęciach, bieżące przygotowanie i prezentowanie omawianych treści. Propozycje projektów wybranych zajęć. Na egzaminie ustnym – odpowiedź na przygotowane pytania zgodnie z zagadnieniami do egzaminu.
S_W30	Aktywny udział w zajęciach. Na egzaminie ustnym – odpowiedź na przygotowane pytania zgodnie z zagadnieniami do egzaminu.
S_U30	Analiza treści kształcenia w powiązaniu z celami i wymaganiami programowymi podczas ćwiczeń.
S_U31	Przygotowanie rozkładu materiału/planu wynikowego do wybranego działu na podstawie analizy materiałów metodycznych.
S_U32	Projektowanie lekcji z uwzględnieniem zasad integracji wewnątrz- i międzyprzedmiotowej podczas ćwiczeń.
S_U33	Prezentacja metod nauczania z przykładami zastosowania podczas ćwiczeń.
S_U34	Opracowanie konspektu lekcji.
S_U35	Projektowanie sytuacji dydaktycznych podczas ćwiczeń.

S_U36	Bieżące przygotowanie i prezentowanie omawianych treści. Propozycje wykorzystania/ przygotowanie/ zaprojektowanie środków dydaktycznych.
S_K10	Obserwacja aktywności i zaangażowania studenta w rozwiązywanie zadań indywidualnych podczas ćwiczeń.
S_K11	Obserwacja aktywności i zaangażowania studenta w rozwiązywanie zadań indywidualnych podczas ćwiczeń.
S_K12	Obserwacja aktywności i zaangażowania studenta podczas prezentowania rozwiązań metodycznych podczas ćwiczeń.
S_K13	Obserwacja aktywności i zaangażowania studenta podczas prezentowania rozwiązań metodycznych podczas ćwiczeń.

Wykład

– w ramach egzaminu - odpowiedź ustna na trzy pytania z zakresu materiału wykładowego i wskazanej literatury wraz z krytyczną refleksją nad praktyką edukacyjną – określenie merytorycznego przygotowania w zakresie wiedzy.

Ćwiczenia

- przygotowanie i omówienie prezentacji multimedialnej z zakresu wybranych obszarów tematycznych wyznaczonych programem przedmiotu.
- zaprojektowanie i zaprezentowanie rozkładu materiału/ planu wynikowego z danego działu programowego, z uwzględnieniem podstawowych zasad budowania tych dokumentów.
- przygotowanie twórczego konspektu zajęć – określenie merytorycznego i metodycznego przygotowania studenta.

Forma i warunki zaliczenia:

Przedmiot kończy się egzaminem. Forma ustna.

O ocenie decyduje poziom odpowiedzi studenta na trzy pytania. Zakres wiedzy dotyczy materiału wykładowego i wskazanej literatury.

Za poprawnie udzielone odpowiedzi student otrzymuje 9 punktów (po 3 pkt. za każdą odpowiedź).

Na zaliczenie ćwiczeń składa się:

Prezentacja multimedialna z zakresu wybranych obszarów tematycznych wyznaczonych programem przedmiotu – praca grupowa.

Projekt autorskiego rozkładu materiału/ planu wynikowego z danego działu z uwzględnieniem zasad tworzenia tych dokumentów – indywidualna pisemna praca zaliczeniowa.

Opracowanie konspektu zajęć z wykorzystaniem metod twórczego rozwiązywania problemów, planowania i ewaluacji (zastosowanie podstawowych procedur dydaktycznych) – indywidualna pisemna praca zaliczeniowa.

Za poprawną pracę z każdej kategorii zaliczenia student otrzymuje 10 punktów, co łącznie stanowi 30 punktów.

Ocena z przedmiotu jest wystawiana na podstawie łącznej liczby punktów uzyskanych z egzaminu ustnego i prac zrealizowanych na zaliczenie ćwiczeń według skali procentowej:

do 50% - niedostateczny,

51% - 60% - dostateczny,

61% - 70% - dostateczny plus,

71% - 80% - dobry,

81% - 90% - dobry plus,

91% - 100% - bardzo dobry

Na ocenę końcową z przedmiotu (wykładów i ćwiczeń) składa się jedna ocena wynikająca ze średniej arytmetycznej wyliczonej z oceny uzyskanej w ramach ćwiczeń i wykładu (egzaminu). Jedna ocena końcowa z przedmiotu zostaje wpisana studentowi do systemu USOS w polu wykłady.

Bilans punktów ECTS:

Studia stacjonarne

Aktywność	Obciążenie studenta
Wykłady	15 godzin
Ćwiczenia	30 godzin
Praca samodzielna	30 godzin
Studiowanie literatury przedmiotu	10 godzin
Przygotowanie do egzaminu	10 godzin
Przygotowanie do zaliczenia ćwiczeń	10 godzin
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	75 godzin
Punkty ECTS za przedmiot	3 ECTS

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia			
Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Praktyka zawodowa nauczycielska śródroczna 1	
Nazwa w języku angielskim:		Mid-year professional teaching practice 1	
Język wykładowy:	polski		
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:			filologia polska
Jednostka realizująca:	Wydział Nauk Humanistycznych		
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):			fakultatywny
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia, jednolitych magisterskich):			pierwszego stopnia
Rok studiów :	drugi		
Semestr:		czwarty	
Liczba punktów ECTS:	1		
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		dr Renata Bryzek	
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		dr Renata Bryzek	
Założenia i cele przedmiotu:		Celem praktyki jest kształtowanie kompetencji dydaktycznych studentów z zakresu nauczania języka polskiego w szkole podstawowej	
Symbol efektu	Efekty uczenia się		Symbol efektu ze standardu
	WIEDZA Student zna i rozumie:		
S_W38	zadania dydaktyczne realizowane przez szkołę lub placówkę systemu oświaty;		D.2.W1.
S_W39	sposób funkcjonowania oraz organizację pracy dydaktycznej szkoły lub placówki systemu oświaty;		D.2.W2.
S_W41	rodzaje dokumentacji działalności dydaktycznej prowadzonej w szkole lub placówce systemu oświaty.		D.2.W3.
Symbol efektu	UMIEJĘTNOŚCI Student potrafi:		Symbol efektu ze standardu
S_U41	wyciągnąć wnioski z obserwacji pracy dydaktycznej nauczyciela, jego interakcji z uczniami oraz sposobu planowania i przeprowadzania zajęć		D.2.U1.

	dydaktycznych; aktywnie obserwować stosowane przez nauczyciela metody i formy pracy oraz wykorzystywane pomoce dydaktyczne, a także sposoby oceniania uczniów oraz zadawania i sprawdzania pracy domowej;	
S_U42	zaplanować i przeprowadzić pod nadzorem opiekuna praktyk zawodowych serię lekcji lub zajęć;	D.2.U2.
S_U43	analizować, przy pomocy opiekuna praktyk zawodowych oraz nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia w zakresie przygotowania psychologiczno-pedagogicznego, sytuacje i zdarzenia pedagogiczne zaobserwowane lub doświadczane w czasie praktyk.	D.2.U3.
Symbol efektu	KOMPETENCJE SPOŁECZNE Student jest gotów do:	Symbol efektu ze standardu
S_K19	skutecznego współdziałania z opiekunem praktyk zawodowych i nauczycielami w celu poszerzania swojej wiedzy dydaktycznej oraz rozwijania umiejętności wychowawczych.	D.2.K1.
Forma i typy zajęć:		praktyki zawodowe
Wymagania wstępne i dodatkowe:		
Podstawowa wiedza z zakresu pedagogiki, psychologii, podstaw dydaktyki.		
Treści modułu kształcenia:		
1. Zadania dydaktyczne realizowane przez szkołę podstawową. 2. Sposób funkcjonowania oraz organizacja pracy dydaktycznej szkoły podstawowej. 3. Rodzaje dokumentacji działalności dydaktycznej prowadzonej w szkole podstawowej. 4. Analiza i interpretacja zaobserwowanych albo doświadczanych sytuacji i zdarzeń dydaktycznych. 5. Asystowanie nauczycielowi języka polskiego i obserwacja działań podejmowanych w zakresie nauczania języka polskiego w szkole podstawowej. 6. Projektowanie lekcji z przedmiotu język polski i prezentacja przed grupą na zajęciach w szkole podstawowej. 7. Prowadzenie dokumentacji praktyki.		
Literatura podstawowa:		
11. Kaleta-Witusiak M., Kopik A., Walasek-Jarosz B., Techniki gromadzenia i analizy wiedzy o uczniu, Kielce 2013. 12. Pankowska D., Pedagogika dla nauczycieli w praktyce. Materiały metodyczne, Kraków 2011. 13. Rubacha K., Metodologia badań nad edukacją, Warszawa 2008. 14. Skałbiana B., Diagnostyka pedagogiczna. Wybrane problemy badawcze i rozwiązania praktyczne, Kraków 2011.		
Literatura dodatkowa:		
18. Cybulska D., Wykorzystanie metody obserwacji w naukach społecznych, „Obronność - Zeszyty Naukowe Wydziału Zarządzania i Dowodzenia Akademii Obrony Narodowej” 2013, nr 2(6). 19. Perry R, Teoria i praktyka. Proces stawania się nauczycielem, Warszawa 2000. 20. Półturzycki J., Dydaktyka dla nauczycieli, Toruń 2014.		
Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:		
Obserwacja i prowadzenie lekcji w ramach praktyki w szkole podstawowej.		

Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:	
Symbol efektu	Metody weryfikacji efektów uczenia się
S_W38	Przygotowanie sprawozdań z lekcji obserwowanych i konspektów lekcji prowadzonych, prowadzenie dziennika praktyk.
S_W39	Przygotowanie sprawozdań z lekcji obserwowanych i konspektów lekcji prowadzonych, prowadzenie dziennika praktyk.
S_W41	Przygotowanie sprawozdań z lekcji obserwowanych i konspektów lekcji prowadzonych, prowadzenie dziennika praktyk.
S_U41	Analiza i ocena obserwowanych zajęć.
S_U42	Przeprowadzenie lekcji na podstawie przygotowanego i zatwierdzonego konspektu.
S_U43	Analiza i ocena prowadzonych zajęć.
S_K19	Obserwacja aktywności i zaangażowania studenta w rozwiązywanie zadań indywidualnych, prowadzenie lekcji.
Efekty weryfikowane będą na podstawie przedłożonej dokumentacji studenta. Student w czasie praktyki systematycznie prowadzi dziennik praktyki dla nauczania języka polskiego (zapis ręczny lub wydruk: Times New Roman, 11/12 pkt., interlinia 1,5; zeszyt A4 lub system kartkowy w segregatorze; w każdym wypadku należy zostawić margines na uwagi sprawdzającego), który powinien zawierać: stronę tytułową (imię i nazwisko studenta, adres szkoły, nazwisko opiekuna praktyki), spis treści, czyli wykaz lekcji z podziałem na: przeprowadzone przez studenta, hospitowane u opiekuna, hospitowane u koleżanki lub kolegi, konspekt lekcji własnej obejmującej - datę prowadzenia, temat, zadania dydaktyczne proponowane do tego tematu, realizację tych zadań przez nauczyciela i uczniów, komentarz metodyczny do projektu (miejsce w toku nauczania na danym poziomie i w podstawie programowej), komentarz metodyczny po realizacji lekcji. Pozostałe przeprowadzone zajęcia notowane powinny być mniej szczegółowo, ale z uwzględnieniem komentarza dydaktycznego i metodycznego; 10 opracowań wybranych lekcji hospitowanych (krótki zarys toku lekcji z uwagami metodycznymi); 1 konspekt odtwórczy szczegółowy lekcji hospitowanej; sprawozdanie końcowe z praktyki, a w nim: opis przebiegu praktyki, opis warsztatu pracy polonisty-opiekuna, zestawienie i ocena własnych osiągnięć dydaktyczno-wychowawczych, omówienie ewentualnych trudności pedagogicznych.	
Forma i warunki zaliczenia:	
Zaliczenie z oceną. Za każdy element poddawany weryfikacji student otrzyma 1 pkt. Warunkiem uzyskania zaliczenia praktyk jest zdobycie przynajmniej 6 pkt. Kryteria oceny: 6 pkt. – ocena dst; 7 pkt. – ocena dst; plus; 8 pkt. – ocena db; 9 pkt. – ocena db plus; 10 pkt. – ocena bdb.	
Bilans punktów ECTS:	
Studia stacjonarne	
Aktywność	Obciążenie studenta
Ćwiczenia laboratoryjne	15 godzin

Praca samodzielna studenta, w tym:	10 godzin
Przygotowanie dokumentacji praktyki	10 godzin
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	25 godzin
Punkty ECTS za przedmiot	1 ECTS

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia

Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Analiza i interpretacja ikonicznych tekstów kultury w szkole	
Nazwa w języku angielskim:		Analysis and interpretation iconic texts of culture at school	
Język wykładowy:	polski		
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:		filologia polska	
Jednostka realizująca:		Wydział Nauk Humanistycznych	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):		fakultatywny	
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia, jednolitych magisterskich):		pierwszego stopnia	
Rok studiów:	drugi		
Semestr:		czwarty	
Liczba punktów ECTS:	5		
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		mgr Maria Długołęcka-Pietrzak	
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		dr Renata Bryzek, dr Marcin Pliszka, dr hab. Barbara Stelingowska, dr Piotr Prachnio, mgr Maria Długołęcka-Pietrzak	
Założenia i cele przedmiotu:		Nabycie wiedzy z zakresu pracy przyszłych nauczycieli polonistów z ikonicznymi tekstami kultury. Opanowanie umiejętności analizy i interpretacji ikonicznych tekstów kultury w szkole podstawowej. Nabycie gotowości do realizacji podstawy programowej (język polski na II etapie edukacyjnym) w zakresie czytania/ odbioru/ analizy/ interpretacji ikonicznych tekstów kultury w kształceniu polonistycznym w kontekście dzieła literackiego.	
Symbol efektu	Efekty uczenia się		Symbol efektu kierunkowego
	WIEDZA Student zna i rozumie:		
S_W01	metody kształcenia w odniesieniu do nauczanego przedmiotu lub prowadzonych zajęć, a także znaczenie kształtowania postawy odpowiedzialnego i krytycznego wykorzystywania mediów cyfrowych oraz poszanowania praw własności intelektualnej;		D.1.W9.
S_W02	potrzebę kształtowania u ucznia pozytywnego stosunku do nauki, rozwijania ciekawości, aktywności i samodzielności poznawczej,		D.1.W15.

	logicznego i krytycznego myślenia, kształtowania motywacji do uczenia się danego przedmiotu i nawyków systematycznego uczenia się, korzystania z różnych źródeł wiedzy, w tym z Internetu, oraz przygotowania ucznia do uczenia się przez całe życie przez stymulowanie go do samodzielnej pracy;	
S_W03	rodzaje ikonичnych tekstów kultury i specyfikę ikonичnej wypowiedzi artystycznej;	K_W01, K_W02
Symbol efektu	UMIEJĘTNOŚCI Student potrafi:	Symbol efektu kierunkowego
S_U01	kreować sytuacje dydaktyczne służące aktywności i rozwojowi zainteresowań uczniów oraz popularyzacji wiedzy;	D.1.U5.
S_U02	dobierać metody pracy klasy oraz środki dydaktyczne, w tym z zakresu technologii informacyjno-komunikacyjnej, aktywizujące uczniów i uwzględniające ich zróżnicowane potrzeby edukacyjne;	D.1.U7.
S_U03	dokonać analizy i interpretacji ikonичnych tekstów kultury, szczególnie jako kontekstu wobec dzieł literackich;	K_U01,K_U02, K_U07, K_U08
Symbol efektu	KOMPETENCJE SPOŁECZNE Student jest gotów do:	Symbol efektu kierunkowego
S_K01	popularyzowania wiedzy wśród uczniów i w środowisku szkolnym oraz pozaszkolnym;	D.1.K2.
S_K02	budowania systemu wartości i rozwijania postaw etycznych uczniów oraz kształtowania ich kompetencji komunikacyjnych i nawyków kulturalnych;	D.1.K6.
S_K03	świadomej oceny i interpretacji roli czynnika ikonичnego we współczesnym świecie i jego oddziaływania na życie społeczne;	K_K04, K_K06
Forma i typy zajęć:		Ćwiczenia audytoryjne
Wymagania wstępne i dodatkowe:		
Znajomość podstaw nauczania wynikających z zaliczenia przedmiotu Podstawy dydaktyki (realizowanego w semestrze 3) oraz z przedmiotów z zakresu modułu psychologiczno-pedagogicznego realizowanych w semestrach drugim oraz trzecim.		
Treści modułu kształcenia:		
1. Historia sztuki – etapy rozwoju i przemiany. Dzieło sztuki, arcydzieło. 2. Pojęcie ikonичnego tekstu kultury. Różnorodność ikonичnych tekstów kultury we współczesnej rzeczywistości. 3. Obraz jako tekst kultury i kontekst w czytaniu dzieł literackich. 4. Szkolne analizy i interpretacje dzieł malarskich. 5. Architektura w kulturze – historia, odbiór i odczytanie.		

6. Rzeźba/ instalacja w kulturze – historia, odbiór i odczytanie.
7. Plakat filmowy jako tekst kultury prezentujący odczytanie danego dzieła.
8. Plakat teatralny jako tekst kultury prezentujący odczytanie danego dzieła.
9. Wizualne teksty reklamowe jako sposób obrazowania rzeczywistości – specyfika, różnorodność form, funkcje, środki perswazji.
10. Demotywatory jako teksty kultury i nowa forma komunikacji – znaczenie, odczytanie, funkcje.
11. Komiks/ rysunek satyryczny jako tekst kultury – funkcje i możliwe odczytania.
12. Fotografia jako tekst kultury odzwierciedlający i kreujący rzeczywistość. Czytanie fotografii.
13. Internet jako medium ikonicznych tekstów kultury – wartościowanie i ocena.
14. Ikoniczne teksty kultury regionu – znaczenie i funkcje.
15. Uczeń jako odbiorca i twórca ikonicznych tekstów kultury.

Literatura podstawowa:

1. *Ikoniczne i literackie teksty w przestrzeni nowoczesnej dydaktyki*, red. Anna Pilch, Marta Rusek, Kraków 2015.
2. Kołodziej Piotr, *Czas na obraz. Dzieło malarskie jako tekst i kontekst w szkolnym kształceniu humanistycznym (1888-1999)*, Kraków 2013.
3. *Przygotowanie ucznia do odbioru różnych tekstów kultury*, red. Anna Janus-Sitarz, Kraków 2004.
4. Karolina Kwak, *Urzeczenie Caravaggiem. Relacyjna obecność obrazu w edukacji polonistycznej*, Kraków 2025.

Literatura dodatkowa:

1. *Animacja działań kulturalnych – wyzwanie współczesności*, red. Małgorzata Latoch-Zielińska, Warszawa 2010.
2. Bryzek Renata, Latoch-Zielińska Małgorzata, Morawska Iwona, *Planowanie pracy nauczyciela polonisty na IV etapie edukacyjnym. Poradnik metodyczny z przykładami zadań maturalnych*, Warszawa 2015, <http://www.bc.ore.edu.pl/dlibra/docmetadata?id=729>
3. *Kultura popularna w szkole. Pobłażliwe przyzwolenie czy autentyczny dialog*, red. Barbara Myrdzik, Małgorzata Latoch-Zielińska, Lublin 2006.
4. *Nowe gatunki tekstów kulturowych we współczesnym kształceniu polonistycznym*, w: *Dydaktyka XXI wieku – szanse i zagrożenia*, red. Jolanta Bujak-Lechowicz, Piotrków Trybunalski 2008.
5. Pilch Andrzej, *Część ustna egzaminu maturalnego z języka polskiego. Zadania oparte na tekstach ikonicznych. Materiał dla nauczycieli*, Warszawa 2014, http://www.cke.edu.pl/images/EGZAMIN_MATURALNY_OD_2015/Materialy/Pilch_Zadania_ikoniczne.pdf
6. Ślósarz Anna, *Plakat i reklama na lekcjach języka polskiego w liceum i technikum. Poradnik z ćwiczeniami dla nauczyciela*, Warszawa 2013, http://www.bc.ore.edu.pl/dlibra/docmetadata?id=586&from=&dirids=1&ver_id=&lp=1&QI=
7. *Teksty kultury w szkole*, red. Barbara Myrdzik, Leszek Tymiakin, Lublin 2008.
8. *Język polski. Teksty ikoniczne w ćwiczeniach maturalnych*, red. Tomasz Zieliński, Warszawa 2015.

Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:	
Ćwiczenia warsztatowe wspomagane technikami multimedialnymi, zespołowe i indywidualne rozwiązywanie zadań problemowych, „burza mózgów”, studium przypadku, analiza ikonicznych tekstów kultury	
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:	
Symbol efektu	Metody weryfikacji efektów uczenia się
S_W01, S_W02, S_W03	Efekty z zakresu wiedzy będą weryfikowane na podstawie pisemnego kolokwium sprawdzającego stopień opanowania przez studentów materiału z zajęć dotyczącego pracy z ikonicznymi tekstami kultury w różnych sytuacjach edukacyjnych i rozwojowych uczniów, dostosowania go do możliwości rozwojowych dziecka na lekcjach języka polskiego i poza nimi, oraz budowania motywacji edukacyjnej u wychowanków.
S_U01, S_U02, S_U03	Efekty z zakresu umiejętności będą weryfikowane poprzez ocenę prac bieżących, obserwację zachowań, zaangażowanie w dyskusji pozwalające ocenić umiejętności praktyczne studenta, rozwiązywanie zadań problemowych, w trakcie których student jest obserwowany przez nauczyciela oraz oceniany pod kątem systematyczności, aktywności i gotowości do wykorzystania zdobytej wiedzy w pracy z ikonicznymi tekstami kultury w szkole oraz poza nią.
S_K01, S_K02, S_K03	Efekty z zakresu kompetencji będą weryfikowane poprzez ocenę prac bieżących podczas zajęć, obserwację zachowań, zaangażowanie w dyskusji pozwalające ocenić kompetencje studenta, rozwiązywanie zadań problemowych w trakcie których student jest obserwowany przez nauczyciela oraz oceniany pod kątem twórczego poszukiwania najlepszych rozwiązań dydaktycznych sprzyjających postępom uczniów w pracy z ikonicznymi tekstami kultury w szkole oraz poza nią.
Forma i warunki zaliczenia:	
Zaliczenie na ocenę. Warunek uzyskania zaliczenia przedmiotu: obecności oraz zaliczenie prac bieżących (ustnych i pisemnych), zdanie kolokwium końcowego. Ocena z kolokwium: 9 punktów – bardzo dobra, 8 punktów – dobra plus, 7 punktów – dobra, 6 punktów – dostateczna plus, 5 punktów – dostateczna, poniżej 4 punktów – niedostateczna.	
Bilans punktów ECTS:	
Studia stacjonarne	
Aktywność	Obciążenie studenta
Udział w ćwiczeniach	30 godzin

Konsultacje	2 godziny
Samodzielne przygotowanie się do zajęć	80 godzin
Samodzielne przygotowanie się do zaliczenia	13 godzin
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	125 godzin
Punkty ECTS za przedmiot	5 ECTS

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia		
Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Pierwsza pomoc
Nazwa w języku angielskim:	Premedical first aid	
Język wykładowy:	polski	
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:		Filologia polska, sp. nauczycielska
Jednostka realizująca:	Instytut Językoznawstwa i Literaturoznawstwa/Instytut Pedagogiki	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):		fakultatywny
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia):		pierwszego stopnia
Rok studiów:	drugi	
Semestr:	czwarty	
Liczba punktów ECTS:	1	
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		Dr Agnieszka Araucz-Boruc
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		Dr Agnieszka Araucz-Boruc
Założenia i cele przedmiotu:		Przedmiot ma na celu przekazanie wiedzy oraz umiejętności w zakresie udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej.
Symbol efektu	Efekt uczenia się: WIEDZA Zna i rozumie:	Symbol efektu ze standardu
S_W15	zasady zapewniania bezpieczeństwa uczniom w szkole i poza nią;	B.3.W3.
Symbol efektu	Efekt uczenia się: UMIEJĘTNOŚCI Potrafi:	Symbol efektu ze standardu
S_U13	rozpoznawać sytuację zagrożeń i uzależnień uczniów;	B.2.U5.
Symbol efektu	Efekt uczenia się: KOMPETENCJE SPOŁECZNE Jest gotów do:	Symbol efektu ze standardu
S_K06	współpracy z nauczycielami i specjalistami w celu doskonalenia swojego warsztatu pracy;	B.2.K4.
Forma i typy zajęć:		Ćwiczenia laboratoryjne
Wymagania wstępne i dodatkowe:		
Znajomość elementarnej terminologii z zakresu podstaw rozwoju.		

Treści modułu kształcenia:
1. Pierwsza pomoc przedmedyczna – podstawowe założenia. 2. Ćwiczenia praktyczne z udziałem studentów w zakresie: a) triage taktyczny, b) badanie poszkodowanego, c) sposoby udrożnienia dróg oddechowych, d) resuscytacja krążeniowo-oddechowa sposoby ułożenia poszkodowanego, e) ewakuacja i zabezpieczenie poszkodowanego, f) opatrywanie obrażeń, g) zdarzenia masowe, h) BHP i procedury dezynfekcyjne, i) pierwsza pomoc w sytuacjach problemowych.
Literatura podstawowa:
1. Szarpak Ł. (red.), Kwalifikowana pierwsza pomoc. Atlas procedur, Lublin 2016 2. Wytyczne Europejskiej Rady Resuscytacji, 2021
Literatura dodatkowa:
1. Skuteczna pomoc przedmedyczna: procedury, metody, bezpieczeństwo / Tadeusz Zagajewski, Tomasz Zagajewski, Mariusz Z. Jędrzejko, Łódź 2020 2. Pierwsza pomoc: podręcznik dla studentów / Mariusz Goniewicz, Warszawa 2011 3. Pierwsza pomoc w stanach zagrożenia życia i zdrowia / Dariusz Zawadzki, Janusz P. Sikora, Błażej Kmiecik, Warszawa 2021
Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:
Pogadanka, dyskusja, metody problemowe, pokaz z objaśnieniem, ćwiczenia praktyczne
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:
Weryfikacja efektów uczenia się nastąpi poprzez: – ustne przedstawienie/omówienie zasad udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej we wskazanej przez nauczyciela sytuacji chorobowej lub zagrożenia życia (pokaz praktycznych czynności ratowniczych przy wybranych symulacjach) oraz w toku zajęć. – praktyczne przeprowadzenie resuscytacji krążeniowo-oddechowej dziecka lub osoby dorosłej podczas ostatnich zajęć dydaktycznych. Wymagana jest obecność na wszystkich ćwiczeniach.
Forma i warunki zaliczenia:
Zaliczenie z oceną Przy ocenianiu brane są pod uwagę: aktywność na zajęciach/udział w dyskusjach problemowych, omówienie zasad udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej we wskazanej przez nauczyciela sytuacji chorobowej lub zagrożenia życia (pokaz praktycznych czynności ratowniczych przy wybranych symulacjach) oraz prawidłowe przeprowadzenie resuscytacji krążeniowo-oddechowej dziecka lub osoby dorosłej. Klucz oceny pracy studenta na zajęciach: - aktywność na zajęciach - maks. 6 pkt. - omówienie zasad udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej - maks. 10 pkt.

- przeprowadzenie resuscytacji krążeniowo-oddechowej - maks. 10 pkt.

Kryteria oceny końcowej:

0-14 pkt. ocena niedostateczna

15-16 pkt. ocena dostateczna

17-18 pkt. ocena dostateczna plus

19-20 pkt. ocena dobra

20-21 pkt. ocena dobra plus

23-26 pkt. ocena bardzo dobra

Bilans punktów ECTS:

Studia stacjonarne

Aktywność	Obciążenie studenta
Ćwiczenia	15 godzin
Praca samodzielna	10 godzin
Studiowanie literatury przedmiotu	5 godzin
Przygotowanie do zaliczenia końcowego	5 godzin
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	25 godzin
Punkty ECTS za przedmiot	1